

ALVDAL KOMMUNE

Årsbudsjett

2015

- Tekst (beslutningsgrunnlag)
- Obligatoriske budsjettskjema - investering og drift

Innhold - tekstdelen

INNHold	2
1 Innledning.....	3
2 Alvdalssamfunnet.....	5
2.1 Trekk ved Alvdalssamfunnet	5
2.1.1 Befolkningsutvikling og -sammensetning.....	5
2.1.2 Boligbygging	5
2.1.3 Arbeidsliv/pendling	5
2.1.4 Flytting	6
2.2 Kommunen som utviklingsaktør og tilrettelegger.....	6
2.2.1 Overordnet planarbeid.....	6
2.2.3 Næringsutvikling	10
2.2.4 Frivillighet	10
3 Kommuneøkonomien.....	11
3.1 Budsjettforutsetninger	11
3.1.1 Rådmannens og Statens budsjettforutsetninger.....	11
3.1.1.1 Lønns- og prisvekst, pensjonspremie, premieavvik og arbeidsgiveravgift.....	11
3.1.1.2 Inntektssystemet - frie inntekter	11
3.1.1.3 Andre tilskudd og refusjonsordninger.....	13
3.1.1.4 Fra regjeringens forslag til statsbudsjett for 2013	14
3.1.1.5 Egenandeler, gebyrer etc.	16
3.1.2 Andre inntekter.....	16
3.1.2.1 Konesjonskraft	16
3.1.2.2 Konesjonsavgift/kraftfond	17
3.1.2.3 Næringsfondet	17
3.1.2.4 Eiendomsskatt	17
3.1.3 Gjeld, renter og avdrag.....	17
3.1.4 Likviditet og fondsmidler.....	18
3.2 Driftsbudsjettet	19
3.3 Investeringsbudsjettet.....	19
4 Enhetene.....	21
4.1 Steigen barneskole.....	21
4.2 Plassen barneskole.....	22
4.3 Alvdal Ungdomsskole	26
4.4 Helse.....	28
4.5 NAV sosial	30
4.6 PRO	33
4.7 Landbruk og miljø.....	36
4.8 Kultur	38
4.9 Kommunalteknikk	40
4.10 Plassen barnehage	42
4.11 Øwretun barnehage	44
4.12 Serviceenheten	46
4.13 Diverse	37
4.14 Interkommunale virksomheter der Alvdal kommune deltar	48
4.15 Tilskudd til lag og foreninger.....	40

Innledning

Rådmannen legger med dette fram sitt foreløpige forslag til budsjett 2015 for Alvdal kommune. Budsjettforslaget tar utgangspunkt i statsbudsjettets føringer, kommunens overordnede styringsverktøy som kommuneplanen, økonomiplanen for 2015-2022, overordnet styringskort samt inneværende års opprinnelige budsjett og årets justerte budsjett.

I statsbudsjettet for 2014 var det lagt til grunn en vekst i kommunenes samla skatteinntekter på 4,0 %. Prognosene viser at veksten blir mindre, sannsynligvis om lag bare 2 % på landsplan. Vårt eget 2014-budsjett var basert på en vekst på 3,2 % fra 2013-nivå, noe som tilsvarer 1,8 mill. kr (inklusive skatteutjevning). Veksten i skatteinntektene i Alvdal i 2014 ser ut til å bli i underkant av 1 % som i kr er 0,5 mill. Vi får med andre ord en skattesvikt i forhold til budsjett på ca. 1,3 mill. kr i år. Ettersom det er skattesvikt samla for alle landets kommuner, betyr det at vi ikke får kompensert fullt ut vår egen skattesvikt gjennom skatteutjevningsordningen. Økonomirapport nr. 2/14 inneholdt ikke justering av skattesvikten. Rådmannen varslet en sannsynlig mindreinntekt, men ville se an situasjonen og komme tilbake til en eventuell ekstraordinær budsjettjustering i desember. Årets sannsynlige skattesvikt innebærer at vi p.t. har et for høyt driftsnivå i forhold til våre inntekter.

Den nylig vedtatte økonomiplana for perioden 2015-2022 inneholder svært store investeringer de kommende årene, blant annet ny barneskole og hall. Sammen med allerede igangsatte store investeringer innebærer dette en svært stor økning i lånegjelda de nærmeste årene, noe som medfører stor økning i rente- og avdragsutgiftene fra 2016 og utover.

Økonomiplana var basert på at Alvdal kommune oppnår opprinnelig budsjettert skatteinntekt inklusive skatteutjevning i 2014. Det viser seg nå at så ikke skjer. Det blir en svikt i skatt og skatteutjevning i år på en drøy million. Videre var økonomiplana basert på at det blir vekst i skatt og rammetilskudd fra 2014 til 2015 som fullt ut dekker inn lønns- og prisvekst pluss økte og nye satsinger fra regjeringen. Det framlagte forslag til statsbudsjett viser at så ikke skjer. Vi har en underfinansiering her på nesten 3 mill. kr. Økonomiplana var også basert på at driftsnivået i opprinnelig 2014-budsjett videreføres i 2015 med noen få unntak, blant annet innen enheten PRO som fikk 941.000 kr i økt budsjetttramme i 1. budsjettjustering. For budsjettåret 2015 er det i økonomiplana budsjettert med en avsetning til disposisjonsfondet på 7 mill. kr. Av dette utgjør 4,5 mill. kr en midlertidig reduksjon av pensjonspremie og lønnsoppgjør. Den reelle avsetningen er dermed på 2,5 mill. kr. Budsjettåret 2016 har i økonomiplana en avsetning til disposisjonsfond på 1,5 mill. kr. Budsjettet for 2016 har som en av forutsetningene at avsetningen til disposisjonsfond i 2015 blir 7 mill. kr.

Oppsummering av de økonomiske utfordringer

Utfordringen Alvdal kommune nå står ovenfor, kan kort oppsummeres i 2 punkter: 1. Reduserte inntekter i form av overføringer fra Staten samt konsesjonsinntekter. 2. Økte utgifter i henhold til investeringsbehov. Kommunen kan imøtekomme disse utfordringene på to måter, enten ved å øke andre inntekter eller ved å redusere driftsnivået. Økningen av inntekter vil i all hovedsak hentes inn på eiendomsskatt og gebyr / leieinntekter. Potensialet er imidlertid begrenset. Konklusjonen blir derfor at det vesentligste fokuset i en omstilling vil måtte bli rettet mot en reduksjon i driftsnivået. Noe av omstillingen vil komme som oppfølging av budsjett 2015 og de føringer som legges i dette. Vellykkede omstillingsprosesser krever imidlertid tid til kvalitetssikring prosess og forankring. Følgelig vil dette bli et arbeid som vil pågå gjennom store deler av 2015.

Årsbudsjett 2015

Fokusområder 2015

Lean

Alvdal kommune har innført Lean som et tiltak og en grunnleggende filosofi i virksomhetens kontinuerlige forbedringsarbeid mht tjenesteproduksjon. Lean er i all hovedsak basert på medarbeiderskap, dvs utviklingstiltak og endringer skal være basert på, og forankret i medarbeidernes kompetanse. Dette gir medvirkning fra de ansatte og bygger og videreutvikler en god kultur. Ideen med Lean er å på en best og mest mulig måte drive en tjenesteyting som loven tilsier, og brukerne etterspør, på en så enkel og ressurseffektiv måte som mulig. Det er gjennomført opplæring av et veilederkorps som skal bistå enhetene i ulike forbedringsprosjekter i tiden som kommer. Lean er ikke tenkt som prosjekt, men som en «evigvarende» arbeidsmetodikk som skal gjenspeile kommunens framtidige endrings og utviklingsarbeid.

Forprosjekt ny barneskole – hall

Med bakgrunn i gjennomført utredningsprosjekt, vil det i 2015 bli gjennomført for – og detaljprosjektering av ny barneskole og hall. Arbeidet er / vil bli prosjektorganisert, og delvis finansiert gjennom investeringsbudsjettet. Arbeidet er imidlertid svært omfattende og krevende, og vil følgelig legge tidsmessig beslag på administrasjonen. Et vellykket prosjekt fordrer imidlertid at det avsettes tilstrekkelig tid og ressurs i en planleggingsfase. Det leies inn ekstra personellressurs i arbeidet.

Omstillingsprosess

Som allerede beskrevet, vil det være nødvendig med en større omstillingsprosess i løpet av 2015. Utredningene og anbefalingene arbeidet må i størst mulig grad baseres på et godt kvalitetssikret faktagrunnlag. Rådmannen vil derfor tilrå at det legges til grunn en grunnleggende økonomisk analyse for hele kommunens drift. Et eksempel vare deltakelse gjennom KS – «Kommunekompasset».

Internkontroll

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) sier at virksomheter plikter å sørge for systematisk oppfølging av krav regelverket stiller til HMS den enkelte virksomhet. Dette skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hensikten med systemet er å sikre at problemer oppdages og tas hånd om i tide. Internkontroll er kvalitetssikring. Alvdal kommune er nå i gang med arbeidet med innføring av nytt digitalt internkontrollsystem – Kvalitetslosen. Innføring og opplæring i bruk av systemet innbefatter imidlertid alle ansatte. Og det kreves betydelig tid og ressurs til innføring og opplæring. Arbeidet med innføring vil pågå i hele 2015.

Alvdal 14.11.2014

Erling Straalberg
Rådmann

2 Alvdalssamfunnet

2.1 Trekk ved Alvdalssamfunnet

2.1.1 Befolkningsutvikling og -sammensetning

Antall innbyggere bosatt i Alvdal kommune er viktig med hensyn til størrelsen på skatt og rammetilskudd som tilfaller Alvdal kommune. Alderssammensetningen, det vil si antall personer i ulike aldersgrupper, er også viktig både for uttellingen i rammetilskuddet og for skatt. Skal kommunen klare å opprettholde et tilsvarende tjenestetilbud som i dag er det av stor betydning at befolkningstallet ikke synker nevneverdig. Alvdal har i mange år hatt et stabilt folketall på omkring 2.400, noen år litt under 2.400 og andre år litt over. Pr. 1. januar 2014 var det 2.432 personer registrert i folkeregisteret som bosatt i Alvdal. Tabellen under viser befolkningsutvikling og sammensetning i ulike aldersgruppe de siste 4 år.

Befolkningen i Alvdal etter aldersgrupper:

	Totalt	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80-89 år	89 år -
Pr 01.01.11	2 445	171	325	1 523	247	156	23
Pr 01.01.12	2 431	169	324	1 516	247	146	29
Pr 01.01.13	2 449	183	327	1 523	246	141	29
Pr 01.01.14	2 432	184	324	1512	247	137	28

2.1.2 Boligbygging

År	Antall tillatelser for oppføring av nye bolighus
2007	12
2008	12
2009	6
2010	7
2011	4
2012	5
2013	9 (herav 8 boenheter TFF)
2014 (pr 1. 11)	8 (Herav 5 leiligheter)

Tabellen viser hvor mange tillatelser som ble gitt for oppføring av nye bolighus i perioden 2007-2014. Tallet kan gi en indikasjon på aktivitet i bygningsbransjen og si noe om behovet for disponible tomter. Husbyggingen har fulgt de økonomiske konjunktorene så langt på 2000-tallet. Tallene sier imidlertid ikke noe om hvor avgjørende plassering, pris og øvrig infrastruktur vil være for utbyggingstempo.

2.1.3 Arbeidsliv/pendling

Tall hentet fra KOSTRA for pendling tar utgangspunkt i befolkningen mellom 20 og 66 år.

År	Antall pendlere fra Alvdal	% av befolkning som pendler	Antall som arbeidet i Alvdal	Antall sysselsatte i alt
2008	385	29,3 %	929	1314
2009	394	29,7 %	932	1326
2010	424	31,6 %	917	1341
2011	404	30,5 %	921	1325
2012	407	31,1 %	901	1308
2013	391	30,1 %	906	1297

Årsbudsjett 2015

Hovedvekten av de som pendler, pendler til lokalt regionsenter, Tynset. (Ca 60-70 % av alle pendlere). Dersom man sammenligner pendlerstatistikk med flyttemønster kan en se antydninger til at flytting skjer til de områdene som pendlingen er størst.

År	Arb.ledige u. 19 år	Arb.ledige 20-24 år	Arb.ledige totalt
Sept 2008	0	0	6
Sept 2009	0	1	4
Sept 2010	2	5	22
Sept 2011	1	3	18
Sept 2012	0	4	10
Sept 2013	0	3	10
Sept 2014	1	2	8

Tallene viser en stabil trend i antall arbeidsledige det siste året, totalt. Det er fortsatt grunn til å ha fokus på å få unge folk inn i arbeid.

2.1.4 Flytting

	Innflytting	Utflytting	Netto innflytting
2007	88	105	-17
2008	64	83	-19
2009	104	73	31
2010	114	109	5
2011	86	97	-11
2012	92	79	13
2013	68	90	-22

Tallene viser at utviklingen i 2008, 2009 og 2010 var positiv, mens tallene for 2011 er negative. I 2012 var utviklingen igjen positiv, mens den er negativ igjen i 2013. Det fremkommer også av statistikken at det er forholdsvis mange som flytter inn og ut av kommunen hvert år. Ser man videre på tallene skjer flyttingen hovedsakelig fra kommunen til regionale befolkningssentra. For den langsiktige utviklinga vil det være like viktig for kommunen å hindre fraflytting som å legge til rette for tilflytting.

2.2 Kommunen som utviklingsaktør og tilrettelegger

2.2.1 Overordnet planarbeid

Kommuneplan

Gjeldende kommuneplan for Alvdal ble vedtatt i 2009. Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy hva gjelder utvikling og arealbruk for kommunen som helhet. Dette skal sees i et perspektiv der den økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen samordnes. En kommuneplan består av en tekstdel (samfunnsdel) og en arealdel. Tekstdelen er det overordnede dokumentet, og vil være det styrende dokumentet i planen.

Kommuneplanens arealdel er juridisk bindende, og gjenspeiler kommuneplanens tekstdel i form av kart over de arealer der ønsket utvikling er tegnet ned. Kommuneplanens arealdel vedtatt i 2009 dekker hele kommunens arealer bortsett fra området ved Savalen, og arealet som ny kommunedelplan Alvdal Tettsted ble vedtatt for 29.09.11 For området ved Savalen er det igangsatt arbeid med utarbeidelse av en felles kommunedelplan for Alvdal og Tynset.

Kommuneplanens samfunnsdel gir følgende mål:

Årsbudsjett 2015

- Alvdal skal i perioden 2007 – 2020 ha en moderat og jevn stigning i folketallet, tilsvarende 0 – 0,5 % pr. år eller 0 – 12 innbyggere pr. år.
- Alvdal skal styrke sin nåværende rolle i det regionale arbeidsmarkedet, med videre utvikling av arbeidsplasser innenfor næringsmiddelindustri og treforedling / trebearbeiding.
- Det skal oppmuntres til kreativitet, initiativ og idèer; blant annet til utvikling av andre og nye typer arbeidsplasser.
- Alvdal skal øke produksjonen innenfor tradisjonelt landbruk og nye produksjoner, der mjølkeproduksjon fortsatt skal være bærebjelken. Det skal legges til rette for å utvikle nye tilleggsnæringer, for eksempel innenfor opplevelsesturisme og reiseliv. Landbrukets betydning med tanke på å opprettholde kulturlandskap og lokal identitet skal tydeliggjøres.
- I Alvdal skal det være tilstrekkelig tilgang på boliger eller boligtomter som dekker alle typer boligbehov. Gode og varierte bomuligheter skal tydeliggjøres som et fortrinn.
- Alvdal skal ha en kommunal tjenesteyting som gir gode rammer for bosetting og ytterligere vekst.
- Alvdals status som trygt lokalsamfunn, samt erkjennelsen av hva en slik status innebærer i praksis, skal videreutvikles og styrkes.
- Alvdal skal ha et rikt og allsidig organisasjonsliv der det legges vekt på at alle kan delta. Rapporter år etter år som viser at Nord-Østerdalskommunene og Alvdal scorer høyest på trivsel og levekår i Hedmark bør legges vekt på for å gjøre Alvdal attraktivt. Det må legges vekt på at friluftsliv, idrett, musikk og øvrig kulturliv har gode anlegg og gode arbeidsforhold med basis i frivillig innsats, at det stimuleres til massedeltakelse, og at dette virker forebyggende på både fysisk og psykisk helse.
- Det skal arbeides aktivt for å etablere Alvdal som en merkevare innenfor reiseliv. Alle de positive kvalitetene ved lokalsamfunnet Alvdal skal synliggjøres i større grad. Det er stedet og merkevaren Alvdal som skal utvikles og markedsføres som reisemål.
- Satsingen på reiseliv skal styrke tettstedet Alvdal, herunder detaljhandel og servicetilbud i sentrum. Nær tilknytning til tettstedet skal være et fortrinn for reiselivssatsingen. Det skal legges opp til løsninger som er kompakte, med korte avstander mellom ulike tilbud.
- Utvikling av reiselivsprodukter skal skje med basis i lokal historie og kultur, samt lokale natur- og kulturlandskapsressurser. Kjell Aukrust's arbeider symboliserer og formidler "folkesjela" i Alvdal på en treffende måte og bør derfor brukes aktivt for å utvikle merkevaren Alvdal og ulike opplevelseskvaliteter.
- Videre satsing på reiseliv skal bygge opp omkring eksisterende reiselivstilbud i Alvdal som for eksempel Aukrustsenteret. Samtidig skal det stimuleres til etablering av nye aktivitets- og opplevelsestilbud.

Årsbudsjett 2015

- Reiseliv som tilleggsnæring til tradisjonelt landbruk skal videreutvikles.
- Det skal tilrettelegges bedre for fritidsfiske og utnyttelse av utmarksressurser i Alvdal.
- Antall overnattingsplasser i Alvdal skal økes.
- Antall fritidsboliger skal økes, og skal etableres på en slik måte at de inngår som en integrert del av det totale reiselivstilbudet i Alvdal.
- Avgjørelser og valg som har betydning for hvordan natur- og ressursgrunnlaget i Alvdal forvaltes, skal baseres på langsiktighet, helhetstenkning og kunnskap, herunder miljø- og klimahensyn.
- Alvdal skal ta et særlig forvaltningsansvar for villreinstammen i Alvdal Vestfjell. I leve- og influensområdet skal hensynet til villrein og øvrig biologisk mangfold prioriteres høyt.
- Kulturarven skal forvaltes på en slik måte at arven blir tatt vare på og brakt videre. Alvdal skal bruke sin kulturarv aktivt som en ressurs for verdiskaping og lokalsamfunnsutvikling. Kunnskapen om Alvdals kulturarv skal utvikles og spres.
- Dyrket mark skal forvaltes på en langsiktig og bærekraftig måte. I planperioden ønskes minst mulig dyrka mark omdisponert til andre formål.
- En ønsker et fortsatt åpent kulturlandskap og aktive seterbruk, blant annet som grunnleggende elementer i utvikling av et reiseliv basert på opplevelsesturisme.
- I Alvdals arealforvaltning skal det være høy bevissthet om den geologiske historien, herunder sammenhenger mellom geologi, landskapsformer og flora.
- En tilstrekkelig andel av Alvdals totale grusressurser skal benyttes til å dekke kommunens og regionens behov for grus som nødvendig byggeråstoff.
- I forvaltningen av Alvdals vassdrag skal det være høy bevissthet om vassdragenes flerbruksverdi; herunder landskapselement, ressurs for rekreasjon / friluftsliv, energiproduksjon, vannforsyning, biologisk mangfold m.v.
- Potensialet for å dekke deler av det framtidige behovet for kraft ved mikro- og minikraftverk skal utredes og vurderes.
- Kommunens planarbeid skal ha en langsiktig strategi for gjennomfartsåre i bygda.

Kommunedelplan for Alvdal Tettsted.

Kommunestyret vedtok 29.09.11 kommunedelplan for Alvdal Tettsted. Planens overordnede målsetninger er:

- Alvdal tettsted er et attraktivt bygdesenter både for bosetting og etablering av arbeidsplasser.

- Steia handelssentrum er styrket gjennom handel, service, boområder og fritidsaktiviteter.
- Aksen Grindegga – Steia – Steimosletta (det sentrumsnære området) er styrket gjennom helhetlige grep med hensyn til etablering og kommunikasjon.

Kommunedelplan for klima og energi.

Kommunestyret vedtok 27.05.10 kommunedelplan for klima og energi. Hovedmålsettingen for planen er en reduksjon av klimagassutslippene med 8600 tonn CO₂-ekvivalenter i Alvdal innen 2020. Det opprettes et klima- og energifond som har til formål å finansiere klima- og energiltak på kommunale anlegg. Rådmannen er delegert myndigheten til bruk av fondet ut fra gjeldende klimaplan. Kommunestyret avsetter ved budsjettbehandlingen det enkelte år midler til fondet. Målet er å avsette én prosent av vedtatt skatteanslag for det enkelte år. Tiltaksdelen ble revidert første gang i forbindelse med utarbeidelse av budsjett 2011. Alvdal kommune er godkjent Miljøfyrtårn kommune.

Økonomiplan

Som et overordnet styringsdokument for kommunens virksomhet, legges økonomiplanen til grunn. Økonomiplanen rulleres hvert år. Den gjeldende økonomiplan 2015 – 2022 ble vedtatt i kommunestyret den 09.10.2014. Økonomiplanen omfatter hele kommunens virksomhet og gir en oversikt over forventede inntekter, utgifter og prioriterte oppgaver i en planperiode på 4 år (8 år). Som grunnlag for økonomiplanen legges kommuneproposisjonen som regjeringen legger fram i mai. I denne gir regjeringen sterke og pålitelige signaler om neste års inntekter for kommunene og hvilke endringstiltak regjeringen går inn for.

Hensikten med økonomiplanen er å beskrive kommunens satsningsområder i årene framover, hvilke prioriteringer som er ønskelige og hva som er den økonomiske konsekvens av dette. Samtidig skal planen gi et uttrykk for hva som er realistisk tjenestenivå og dermed økonomisk ramme for kommunen. Økonomiplanen er et viktig grunnlag for arbeidet med neste års budsjett. En viktig del av gjeldende økonomiplan er omstillingsprosessen i 2012, og bygging av ny barneskole og flerbrukshall.

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet

Planen inneholder en tematisk og helhetlig beskrivelse av ønsket utvikling hva gjelder idrett og friluftsliv. Tilrettelegging av fysisk aktivitet for alle grupper i befolkningen er vektlagt i planen. Planen er gjeldende for perioden 2004 – 2008, det er ikke gjennomført rullering de senere år. Handlingsplanen for anlegg ble rullert i januar 2012.

Andre viktige tema-/virksomhetsplaner:

- Handlingsplan for landbruket i Alvdal.
- Rehabiliteringsplan for Alvdal kommune
- Alvdal, en trygg, skapende og framtidsetta læringsarena for alle.
- IKT-strategi for Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Tynset kommuner.
- Arkivplan fra 2008.
- Psykiatriplan 2012 – 2015
- Interkommunal rusmiddel politisk handlingsplan, samt rusmiddel politisk tiltaksplan fra 2010.
- Beredskapsplan/ Kriseplan

2.2.2 Regionalt samarbeid

Årsbudsjett 2015

Alvdal kommune er medlem i Regionrådet for Fjellregionen. Dette koster i 2014 kr 50 pr. innbygger, dvs. ca.120.000 kr.

Regionrådet for Fjellregionen er en viktig interkommunal møteplass, der politisk ledelse i alle kommunene i regionen kommer sammen og møtes jevnlig. Dette har vært medvirkende årsak til at regionen har kommet opp med mange gode interkommunale samarbeidsløsninger de siste årene. Det er også en viktig møteplass der viktige utviklingsoppgaver tas tak i.

Hovedprioriteringene til Regionrådet er:

- Næringsutvikling
- Rekruttering
- Kompetanseutvikling
- Infrastruktur

Det er satt i gang regionale tiltak under flere av disse områdene. Det jobbes med næringsutvikling gjennom det store Interreg-prosjektet "Hjertet i Skandinavia", satsing på småfenæringen gjennom midlene som tidligere gikk til Bioforsk Sæther og det er igangsatt arbeid med å etablere Tynset og Røros som motorer i regional utvikling i Fjellregionen. Dette for å nevne noe.

Infrastruktur er det aller viktigste satsningsområdet til Regionrådet, der svært mye tid og ressurser går med til å drive lobbyvirksomhet først og fremst for RV3 og Rørosbanen, men også for Røros flyplass og en mulig framtidig høyhastighetsbane gjennom Østerdalen.

I tillegg til dette deltar Alvdal kommune gjennom Regionrådet for Fjellregionen i følgende forum:

- Partnerskap for reiseliv i Hedmark
- Regionalt partnerskap (Hedmark fylkeskommune, fylkesmannen i Hedmark, Høgskolen i Hedmark, Innovasjon Norge, Statens Vegvesen, regionrådene m. fl.)
- Det store Fjellregionsamarbeidet (samarbeid om fjellpolitikk mellom fjellregionene i Hedmark, Oppland, Sogn og Fjordane, Telemark og Buskerud).
- Euromontana (internasjonalt fjellregionsamarbeid).

Dette er forum der en både har mulighet til å påvirke sentrale beslutningstagere, og i Euromontana til å høste erfaringer. Disse forumene er delvis ikke åpne for deltagelse av enkeltkommuner, og delvis ville det blitt for krevende å delta som enkeltkommune.

2.2.3 Næringsutvikling

Alvdal kommune har ikke ansatte som utelukkende jobber med næringsutvikling. I egen organisasjon er det i hovedsak rådmann og assisterende rådmann som har tatt seg av saker relatert til næringsutvikling, i tillegg til enhet landbruk og miljø. Det kjøpes ekstern kompetanse, blant annet fra Vingelen Utvikling, for å følge opp enkeltsaker. Som en del av prosjektet Tynset og Røros som motorer i regional utvikling i Fjellregionen er det ansatt to medarbeidere innen næringsarbeid der den ene skal ha kontor på Tynset og den andre på Røros. Plattformen for disse stillingene skal være strategisk næringsplan og saksutredningen fra rådmannsforumet, mens det operative lederansvaret skal ligge hos regionrådgiveren.

2.2.4 Frivillighet

I Alvdal er det om lag 80 ulike lag og foreninger. Arbeidet som utføres i lag og foreninger spiller en meget stor rolle for det totale kulturtilbudet i kommunen. Bare innen musikk og

idrett er det over 20 ulike foreninger. Blant disse kan nevnes flere sangkor, musikkorps, idrettslaget, skytterlaget og turforeningen som til sammen har en formidabel medlemsmasse. I tillegg til den kulturelle betydningen av disse foreningene, er det verdt å peke på den betydning som disse utgjør med tanke på bokvalitet og sosiale nettverk i kommunen.

3 Kommuneøkonomien

3.1 Budsjettforutsetninger

3.1.1 Rådmannens og Statens budsjettforutsetninger

3.1.1.1 Lønns- og prisvekst, pensjonspremie, premieavvik og arbeidsgiveravgift

Lønnsvekst:

Helårsvirkning i 2015 av lønnsoppgjørene i 2014 er beregnet til 5,0 mill. kr inkl. sosiale utgifter. Virkningen i 2014-budsjettet er beregnet til 3,0 mill. kr. Rådmannen anslår neste års lønnsoppgjør til 1,8 mill. kr (det vil si avsetter på sentral post i budsjettet). Sammen med et overheng på 2,0 mill. (5,0 mill. minus 3,0 mill. kr) betyr dette en anslått lønnsvekst fra 2014 til 2015 på 3,8 mill. kr (inkl. sosiale utg.) som utgjør om lag 3,3 % av lønnsmassen.

Prisvekst:

Rådmannen legger til grunn en gjennomsnittlig prisvekst fra 2014 til 2015 på kjøp av varer og tjenester på 2,0 %. Enhetenes budsjetttrammer er kompensert fullt ut for dette. De er tilført kr 1.070.000 til dekning av prisvekst i 2015.

Pensjonspremie og premieavvik:

Alvdal kommune bruker 2 pensjonskasser; Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK). Lærerne er medlemmer i sistnevnte. De øvrige ansatte er medlemmer i KLP. KLP har differensierte premiesatser for disse gruppene: 1) Leger og sjukepleiere, 2) folkevalgte og 3) øvrige ansatte.

Mottatt prognose fra KLP for 2015 viser en forventet nedgang i premien på 1,0 %-poeng fra inneværende års justerte budsjett og 2,2 %-poeng fra årets opprinnelige budsjett. Fra SPK er det meldt om en nedgang i premien på 0,7 %-poeng, fra 12,25 % til 11,55 %. Samlet for KLP og SPK utgjør nedgangen i pensjonspremiene 1,5 mill. kr fra opprinnelig 2014-budsjett. Tilsvarende beløp, og etter all sannsynligvis mer til, vil komme som en økning i premiene i 2016.

Ordningen med premieavvik ble innført i 2003 for at pensjonskostnaden skulle holdes forholdsvis stabil fra ett år til neste år. Slik utjevning forutsetter at premieavviket amortiseres over flere år (nå 7 år, tidligere 15 og 10 år). Kommunestyret har vedtatt at premieavviket i Alvdal kommune skal amortiseres over kun 1 år. I vårt budsjett og regnskap føres dermed premieavviket i sin helhet som inntekt/utgift det enkelte år. Positivt premieavvik føres som inntekt det år det oppstår og avsettes til «bundet» disposisjonsfond. Avviket føres opp som utgift neste år og finansieres da med fjorårets fondsavsetning.

Arbeidsgiveravgift:

Alvdal kommune tilhører sone 3 der avgiftssatsen er 6,4 % (har vært uendret i flere år).

3.1.1.2 Skatt og rammetilskudd (frie inntekter)

Skatt:

Årsbudsjett 2015

Regjeringen la i opprinnelig statsbudsjett for 2014 opp til en vekst i kommunenes samla skatteinntekter på 4,0 % fra 2013. Den siste prognosen (pr. 30/9) viser at veksten kun vil bli 2,4 % samla for alle kommunene. Det blir med andre ord en svikt i årets skatteinntekter. Også Alvdals skatteinntekter svikter i forhold til årets budsjett. Ettersom de samla skatteinntektene svikter får ikke Alvdal, som en av de mange skattesvake kommunene, kompensert sin svikt fullt ut gjennom skatteutjevningsordningen. Siste prognose viser at Alvdal vil kunne få en inntektssvikt på skatt og skatteutjevning i år på om lag 1,4 mill. kr. Det er ennå ikke foretatt justering for dette i vårt eget 2014-budsjett. Rådmannen skrev i økonomirapport nr. 2/14 at det kan bli framlagt en ekstraordinær budsjettjustering i nov./des. ang. dette.

I statsbudsjettet for 2015 legger regjeringen opp til en vekst i skatteinntektene på om lag 4,0 % **fra nedjustert 2014-nivå**. Hvorvidt Alvdal kommune skal regne med en så stor vekst når vi nå med stor sikkerhet vet at årets vekst vil bli om lag kun 2 %, er rådmannen svært usikker på.

Rammetilskuddet:

Spesifikasjon av rammetilskuddet:	2015	2014
• Innbyggertilskudd	54.370.000	55.508.000
• Utgiftsutjevning	20.880.000	22.529.000
• INGAR	1.305.000	- 150.000
• Småkommunetilskudd	5.475.000	5.316.000
• Ordinært skjønntilskudd	1.000.000	1.100.000
• <u>Skatteutjevning</u>	<u>11.083.000</u>	<u>10.333.000</u>
<u>SUM:</u>	<u>94.100.000</u>	<u>94.700.000</u>

Innbyggertilskuddet:

Regnes ut etter antall innbyggere pr. 1/7 året før budsjettåret. Beløpet pr. innbygger er det samme i hele landet.

Utgiftsutjevningen:

Det ligger en rekke kriterier til grunn for beregningen, bl.a. antall personer i ulike aldersgrupper. Nedgangen fra 2014 skyldes uttrekket av 20 % sjølffinansiering sjukehusopphold (2,8 mill kr)

INGAR:

INGAR er en forkortelse for inntektsgarantiordninga. Kommunar som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 784 kroner pr innbygger blir kompensert opp til denne vekstgrensa. Sidan INGAR er en omfordelingsordning, er alle kommunene med på å finansiere tilskuddet med eit likt beløp pr innbygger. I 2015 er finansieringa 63,4 kroner pr innbygger. Som tallene ovenfor viser er Alvdal i 2015 en kommune som mottar såkalt INGAR-tilskudd. I 2014 ga vi fra oss tilskudd til denne ordningen.

Småkommunetilskudd:

Kommuner med færre enn 3200 innbyggere mottar dette tilskuddet. Kommuner som mottar tilskuddet mottar likt beløp.

Ordinært skjønntilskudd:

Beløpet har gått ned de siste årene. Beløpet var 1,6 mill. kr i 2013. I år er beløpet 1,1 mill. kr.

Skatteutjevningen:

Årsbudsjett 2015

Kommuner med skatteinntekter under et visst nivå målt pr. innbygger mottar skatteutjevning. Skatteutjevningen må ses sammen med skatt av formue og inntekt.

Skatt og rammetilskudd samlet:

Kommunene har mottatt to alternative prognoser over skatt og rammetilskudd for 2015. Innbyggertilskuddet, utgiftsutjevningen, INGAR-tilskuddet, småkommunetilskuddet og skjønntilskuddet er likt i begge alternativene. Det er skatteutjevningen som er ulik i alternativene. I alt. 1, som er statsbudsjettet fra kommunal- og moderniseringsdept., er skatteutjevningen basert på antall innbyggere pr. 1/1-2014, mens skatteutjevningen i alt. 2 (fra KS) er basert på innbyggertall pr. 1/7-2014. I Alvdal har antall innbyggere gått ned, fra 2432 til 2416, i perioden 1/1 til 1/7 i år. Pr. 10/11-14 er antall innbyggere 2417, altså en oppgang på 1 person fra 1/7. Det er antall innbyggere pr. 1/1-2015 som vil bli lagt til grunn for den faktiske skatteutjevningen i 2015. Kommunene er oppfordret av KS om også å lage sin egen prognose basert på lokal kunnskap i forhold til befolkningsutvikling og skatteinngang. Slik prognose vises nedenfor som alt. 3.

Alt 1 fra kommunal- og moderniseringsdept. (det vil si statsbudsjettet/grønt hefte). Alt. 1 er basert på at antall innbyggere pr. 1/1-15 er 2432 – (tall i hele tusen kr):

- Skatt 49.604
- Skatteutjevning 11.083
- Sum skatt og skatteutjevning 60.687

Alt. 2 fra KS. Er basert på at antall innbyggere pr. 1/1-15 er 2416:

- Skatt 49.604
- Skatteutjevning 10.461
- Sum skatt og skatteutjevning 60.065

Alt. 3, som er basert på gjennomsnittlig skatt for årene 2011-2013, og på at antall innbyggere pr. 1/1-15 er 2417:

- Skatt 48.700
- Skatteutjevning 10.920
- Sum skatt og skatteutjevning 59.620

3.1.1.3 Andre tilskudd og refusjonsordninger

Rentekompensasjon for bygging av nye og reovering av gamle skolebygg, svømmehaller og kirkebygg:

Staten gir tilskudd til delvis dekning av renteutgifter ved bygging av nye og reovering av gamle skolebygg, svømmehaller og kirkebygg.

Momskompensasjon investeringer:

Momskompensasjonen av investeringer kan ikke lenger brukes i driftsbudsjettet. Den må nå brukes i investeringsbudsjettet og inngå i finansieringen av investeringene. Alvdal kommune

Årsbudsjett 2015

har hele tiden benyttet momskompensasjonen fra investeringer til å finansiere investeringene, så omleggingen medfører ingen endring for oss.

Investeringstilskudd til sjukehjemsplasser og omsorgsboliger

Staten yter investeringstilskudd til bygging av nye sjukehjemsplasser og nye omsorgsboliger.

Tilskudd/refusjoner innen skolesektoren:

Kommunen mottar i år disse tilskudd og refusjoner:

- Kompetansemidler fra Staten
- Tilskudd/refusjon vedr. voksenopplæringa

Tilskudd/refusjoner innen helse:

Kommunen mottar i år disse tilskudd og refusjoner:

- Refusjon fra Staten for legetjenester
- Refusjon fra NAV for legetjenester

Tilskudd til ressurskrevende brukere:

Kommunene må sjøl dekke kostnad inntil kr 1.010.000 (kr 975.000 i 2013) pr. bruker. Eventuelt overskytende refunderer Staten med 77,5 % (80 % i 2013).

Tilskudd/refusjoner innen kultur:

Kommunen mottar i år disse tilskudd og refusjoner:

- Tilskudd fra fylkeskommunen til skolebibliotek

3.1.1.4 Fra regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015

Endringer i rammetilskuddet – fra Grønt hefte:

«- Innlemming av tilskot til gjeldsrådgeving

I 2006 blei det oppretta eit øyremerkt tilskot for å stimulere til samarbeid mellom små kommunar og til utvikling av tenester knytt til økonomi- og gjeldsrådgeving. Økonomisk rådgeving er ei obligatorisk kommunal teneste ved NAV-kontora. I utgangspunktet er alle innbyggjarane i kommunen målgruppe for tenesta, men ho er òg eit viktig verkemiddel for å unngå eller redusere bruken av økonomisk sosialhjelp. I 2013 blei det gjeve 11 mill. kroner i tilskot til 22 interkommunale nettverk med til saman 109 kommunar. Frå 2015 blir det føreslått å leggje det øyremerkte tilskotet inn i inntektssystemet til kommunane som frie inntekter i kap.571, post 70, sjå Prop. 95 S (2013–2014), Innst. 300 S (2013–2014).

- Likeverdig handsaming av kommunale og ikkje-kommunale barnehagar

Stortinget vedtok ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 å auke minimumstilskottet til ikkje-kommunale barnehagar frå 96 til 98 pst. frå 1. august 2014. I statsbudsjettet for 2015 blir kommunane kompenserte for heilårsverknaden av tiltaket med om lag 95,9 mill. kroner.

- Valfag 10.trinn

Stortinget vedtok ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 å innføre valfag for 10. trinn frå hausten 2014. Valfag utgjer 1 ½ time på kvart trinn, der ½ time er ny tid og 1 time er ei omfordeling av eksisterande timetal. I statsbudsjettet for 2015 blir det føreslått å kompensere kommunane for heilårsverknaden av tiltaket med 95,5 mill. kroner.

- Avvikling av kulturskuletime i skule/SFO

Stortinget vedtok ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 å avvikle ein veketime med frivillig og gratis kulturskuletilbod i SFO-tida (kulturskuletimen). Effekten av avviklinga av kulturskuletimen for våren 2015 er berekna til 108,5 mill. kroner, som blir trekt frå rammetilskotet.

- Avvikling av ordning med frukt og grønt i grunnskulen:

Årsbudsjett 2015

Stortinget vedtok ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 å avvikle ordninga med frukt og grønt i grunnskulen. Effekten av avviklinga av ordninga for våren 2015 er berekna til 154,5 mill. kroner, som blir trekt frå rammetilskotet.

- Auka elevtal i statlege og private skular

Som følgje av at elevtalet i statlege og private skular aukar, er rammetilskotet til kommunane redusert med 74,4 mill. kroner.

- Redusert eigendel for personar på dobbeltrom – heilårseffekt av endring i 2014

Stortinget vedtok ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 å innføre redusert eigenbetaling for bebuarar som mot si vilje bur på dobbeltrom ved langtidsopphald i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon. I statsbudsjettet for 2015 blir det føreslått ein auke i rammetilskotet til kommunane på 15 mill. kroner som delvis kompensasjon for heilårsverknaaden.

- Styrka tilsyn med barn i fosterheim

I statsbudsjettet for 2014 blei kommunane kompenserte for endringane i reglane for tilsyn med barn i fosterheim som trådte i kraft i 2014. I statsbudsjettet for 2015 blir det føreslått å auke rammetilskotet til kommunane med 2 mill. kroner som kompensasjon for heilårsverknaaden.

- Auka kommunal eigendel i statlege barnevernsinstitusjonar

Regjeringa føreslår å auke den kommunale eigendelen ved plassering i barnevernsinstitusjonar og sentre for foreldre og barn til inntil om lag 65 000 kr. per måned frå 1. januar 2015. Det blir føreslått å kompensere ommunane med totalt 160 mill. kroner.

- Finansiering av tilbod til barn ved Ål folkehøgskule

Ål folkehøgskule og kurssenter for døve tilbyr tilpassingskurs etter folketrygdlova § 10-7 også til barn under skulepliktig alder. For at folkehøgskulen skal kunne gjennomføre dette kurstilbodet på ein god måte, gjev skulen tilbod om barnepass for familiar som deltek på kurs i døvespråk ved skulen. Dette tilbodet har tidlegare 148 blitt finansiert som eit barnehagetilbod, men er i røynda eit kurstilbod for døve barn med pårørande eller døve vaksne med familiar. I revidert nasjonalbudsjett for 2014 blei finansieringa av dette tilbodet overført til folketrygda ved at 0,4 mill. kroner blei overført frå kap. 571, post 60 til kap. 2661, post 76 under Arbeids- og sosialdepartementets budsjettområde, jf. Prop. 93 S (2013–2014) og Innst. 260 S (2013–2014). Budsjetteffekten for 2015 er anslått til 0,5 mill. kroner.

- Tuberkuloseførebyggjande arbeid

Som følgje av ei omlegging av rutinane i arbeidet med å førebyggje tuberkulose frå 1. juli 2014, vedtok Stortinget ved handsaminga av revidert nasjonalbudsjett for 2014 å overføre 1 mill. kroner frå kommunane sitt rammetilskot til kap. 732, post 72 – 75. Endringa får heilårsverknaad i 2015, og difor blir det føreslått å overføre ytterlegare 1,1 mill. kroner frå rammetilskotet til kommunane i 2015.

- Styrking av kontaktsentra i Arbeids- og velferdsetaten

Som varsla i kommuneproposisjonen for 2015 blir det føreslått å styrke kontaktsentra til Arbeids- og elferdsetaten for å gje brukarane av dei kommunale tenestene like god service på telefon som brukarar av statlege tenester. Tiltaket vil innebere ei avlastning for kommunane og er føreslått finansiert gjennom rammetilskotet til kommunane med 11,6 mil. kroner.

- Endringar i adopsjonslova

Ved handsaminga av Prop. 171 L (2012–2013) *Endringer i adopsjonsloven mv.* vedtok Stortinget mellom anna at ansvaret for utgreiing av adoptivskjargar blir flytta frå kommunane til Barne-, ungdoms- og familieetaten. Tidspunktet for iverksetjing er sett til februar 2015. Sidan endringa avlastar kommunane, er det føreslått å redusere rammetilskotet til kommunane med 4,4 mill. kroner i 2015 mot ein tilsvarande auke på kap. 855, post 1.

- Produksjon av nye valkort

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt eit framlegg om endringar i vallova ut på høyring. Det er mellom anna føreslått at kostnadene ved produksjon og utsending av valkort som i dag blir dekt av kommunane, skal dekkjast av Kommunal- og moderniseringsdepartementet frå og med 2015. Dei totale kostnadene utgjer om lag 18 mill. kroner, og midlane blir overførte frå rammetilskotet til kommunane til valløyvinga (kap. 579).

- Avvikling av kommunal medfinansiering av spesialisthelsetenesta

Årsbudsjett 2015

Som varsla i kommuneproposisjonen for 2015, foreslår Regjeringa å avvikle kommunal medfinansiering av spesialisthelsetenesta (KMF) i 2015. Utrekket frå kommuneramma er basert på beste anslag for faktiske KMF-utgifter i 2015, dvs. utgiftsnivået kommunane ville ha hatt til oppgåva ved uendra ansvar. Det blir difor foreslått at kommuneramma blir redusert med 5 509,4 mill. kroner i 2015.

- Utrekk av midlar ved utbygging av tilbod for augeblikkleg hjelp

Oppbygging og drift av døgntilbod for augeblikkleg hjelp i kommunane er fullfinansiert gjennom overføringar frå budsjettet til Helse- og omsorgsdepartementet. Finansieringa kjem som eit direkte bidrag frå dei regionale helseføretaka. Behandling av pasientar i det kommunale døgntilbodet avlastar spesialhelsetenesta og dermed også kommunane sine utgifter til KMF. Ved berekninga av uttrekket frå kommuneramma i samband med avviklinga av KMF, er anslått aktivitet knytt til nye døgntilbod i kommunane halde utanom. Det blir difor foreslått at kommuneramma blir redusert med 86,4 mill. kroner i samband med oppbygginga av tilbodet om augeblikkleg hjelp.

- Brukarstyrt personleg assistanse (BPA)

I 2015 trår det i kraft endringar i brukar- og pasientrettighetsloven som inneber ein rett til å få somme tenester organisert som personleg brukarstyrt assistanse. Dei samla meirkostnadane av framlegget er anslått til 291, 3 mill. kroner i 2015, og det blir foreslått å kompensere kommunesektoren gjennom ein auke i rammetilskotet.

- Maksimal foreldrebetaling i barnehage

Regjeringa foreslår i statsbudsjettet for 2015 å fastsetje maksimalprisen for ein heiltids barnehageplass til 2 580 kroner per måned og 28 380 per år. Det gjev ein reell auke i maksimalprisen på 100 kroner per måned. Framlegget fører til ein reduksjon i rammetilskotet med om lag 312 mill. kroner.

- Redusert etterspurnad etter barnehage som følgje av auka kontantstøtte

Ved handsaminga av statsbudsjettet for 2014 blei rammetilskotet redusert med omlag 344 mill. kroner som følgje av at auka kontantstøtte for eittåringar var venta å føre med seg ein nedgang i etterspurnaden etter barnehageplassar. I revidert nasjonalbudsjett for 2014 vedtok Stortinget å auke rammetilskotet med 175 mill. kroner fordi søkninga til barnehageopptaket var høgare enn venta. Utrekket frå kommuneramma får heilårsverknad i 2015. I statsbudsjettet for 2015 blir rammetilskotet redusert med om lag 243,4 mill. kroner.

- Moderasjonsordningar i barnehage

Regjeringa vil innføre ein betre sosial profil på foreldrebetalinga i barnehagen gjennom eit nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling for familiar med låg inntekt. Det blir foreslått å kompensere kommunane ved ein auke i rammetilskotet på 108,2 mill. kroner i 2015.»

3.1.1.5 Egenandeler, gebyrer etc.

Dette er ikke klart til denne framleggelsen, men rådmannen går inn for en generell økning på 3 % der kommunen sjøl bestemmer satsen. Husleiene vil det antageligvis bli foreslått noe høyere økning på.

3.1.2 Andre inntekter

3.1.2.1 Konesjonskraft

Grunnlaget for konesjonskraft er kraft som kommunen sjøl eier og som kommunen videreselger (via Ishavskraft). I 2013 mottok Alvdal kommune 1,8 mill. kr i konesjonskraft. I 2014 ser beløpet ut til å bli en del lavere, kanskje ned mot 1,3 mill. kr. I 2012 var beløpet 2,6 mill. kr. Det har med andre ord vært et betydelig inntektsbortfall de to siste årene. Strømpris og kraftbehov påvirker størrelsen på konesjonskraft. Konesjonskraftinntektene benyttes til den daglige drifta (tjenesteproduksjonen) i kommunen og inngår således i grunnlaget for tildelingen av budsjetttrammer pr. enhet. I stedet for å selge strømmen kan kommunene bruke strømmen til eget bruk.

Årsbudsjett 2015

3.1.2.2 Konesjonsavgift/kraftfond

Fra kraftprodusentene langs Glåmavassdraget fra Savalen kraftverk og helt til havs mottar Alvdal kommune konesjonsavgift. I 2013 mottok Alvdal kommune kr 634.000.

Konesjonsavgiften avsettes til kommunens kraftfond som brukes til tilrettelegging for og utvikling av næringslivet i Alvdal.

Kraftfondet har pr. 12.11.14 en saldo på kr 1,9 mill. Årlig avsetning til kraftfondet er normalt på mellom kr 700.000 og 800.000 inkl. renteinntekter av fondskapitalen.

3.1.2.3 Næringsfondet

Alvdal kommune har i 2014 mottatt kr 474.000 i utviklingsmidler fra Hedmark fylkeskommune. Beløpet avsettes ihht. retningslinjer fra Kommunal- og regionaldept. (KRD) til kommunens næringsfond (tiltaksfond). Fondet brukes til næringsstøtte til lokale bedriftsetableringer (også ihht. retningslinjene fra KRD). Saldo på næringsfondet er pr. 12.11.14 kr 2,3 mill. Forslaget til statsbudsjett innebærer en reduksjon i utviklingsmidlene og dermed et lavere beløp for Alvdal enn for 2014. Beløpet var 524.000 kr i 2013.

3.1.2.4 Eiendomsskatt

Den sist vedtatte økonomiplana, for 2015-2022, er basert på 7,0 promille for verker og bruk og 5,0 promille på annen eiendom i 2015. Satsen på sistnevnte er i år 3,0 promille. Den beløpsmessige økningen som 2,0 promille utgjør ble i økonomiplana vedtatt avsatt til investeringsfond.

3.1.3 Gjeld, renter og avdrag

Lånegjeldssituasjonen i 2014

Kommunens totale lånegjeld pr. 01.01.14:	kr 108,8 mill.
Av dette utgjør lån fra Husbanken til videreutlån (START-lån)	« - 8,9 mill.
Låneopptak i 2014	« 40,0 mill.
Avdrag i 2014	« - 13,4 mill.
Lånegjeld til investeringer pr. 31.12.14:	« 126,5 mill.

Anslått låneopptak i 2015: kr 35,0 mill.

Renteutgifter

Rentenivået er pt. lavt. Det er få indikasjoner på at renta vil endre seg vesentlig de første årene. Rådmannen baserer sitt budsjettforslag på samme rentenivå i 2015 som vi har i 2014 og på nedjustert renteutgift i 2014-budsjettet (nedjustert med 900.000 kr).

Videre er forslaget basert på et låneopptak i 2015 på 35 mill. kroner, lånt som serielån med nedbetaling over 30 år og fast rente i 10 år.

Renteinntekter og utbytte

Rådmannen legger til grunn fortsatt lav rente og forholdsvis god likviditet. Renteinntektene foreslås nedjustert med 200.000 kr i forhold til opprinnelig 2014-budsjett.

Avdragsutgifter

Avdrag på START-lån i 2015: 1.910.000 (føres i investeringsbudsjettet)
Avdrag på investeringslån i 2015: 8.065.000
Avdrag på investeringslån øker med 240.000 fra 2014 til 2015.

Årsbudsjett 2015

3.1.4 Likviditet og fondsmidler

Likviditeten (bankbeholdningen) de siste årene:

	01.01.2014	01.01.2013	01.01.2012	01.01.2011
Frie midler	39.167.846	30.829.796	44.672.000	52.678.000
Bundne midler	5.500.457	5.971.178	5.446.000	5.420.444

Størrelsen på de enkelte fondsmiddeltypene de siste årene (inngår i likviditeten):

FONDSOVERSIKT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bundne driftsfond	12.372	13.729	15.379	14.954	14.841	13.581	15.690
Ubundne kapitalfond	5.526	3.495	2.456	2.064	2.064	2.064	2.190
Bundne kapitalfond	2.304	3.638	1.427	3.380	1.446	841	889
Disposisjonsfond	13.116	10.695	14.196	13.452	10.620	12.097	8.037
Fonds totalt	33.318	31.558	33.458	33.850	28.971	28.583	26.806

Det helt frie disposisjonsfondet har pr. nov. 2014 en saldo på 7,5 mill. kr.

Årsbudsjett 2015

3.2 Driftsbudsjettet – skjemaene 1A og 1B

Budsjettskjema 1A - drift - frie inntekter (basert på 2417 innbyggere pr. 1/1-15)				
	Rådm. forsl.	Opprinn.	Justert	Regnskap
	budsj. 2015	budsj. 2014	budsj. 2014	2013
	i 1000 kr	i 1000 kr	i 1000 kr	i 1000 kr
Skatt på inntekt og formue	-49 600	-49 200	-49 200	-47 307
Skatteutjevning (inntektsutj.)	-10 480	-10 300	-10 300	-10 358
Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	-76 550	-78 000	-78 000	-72 147
Småkommunetilskudd	-5 470	-5 300	-5 300	-5 161
Skjønnsmidler	-1 000	-1 100	-1 100	-1 845
Skatt på eiendom	-13 860	-12 000	-10 800	-8 470
Andre generelle statstilskudd	-4 500	-4 500	-4 500	-7 256
Konsesjonsinntekter	-1 400	-1 900	-1 500	-1 846
Sum frie disponible inntekter	-162 860	-162 300	-160 700	-154 390
Renteinntekter og utbytte	-1 400	-1 600	-1 400	-1 428
Renteutg. og andre finansutg.	4 150	4 100	3 200	2 485
Avdrag på lån	8 070	7 830	7 830	7 429
Ekstraordinære avdrag på lån			2 913	
Netto finansinntekter/-utgifter	10 820	10 330	12 543	8 486
Avsetning til disp.fond	-	3 060	1 010	5 686
Avsetning til investeringsfond	1 860			
Avsetn. til klima- og energifond		0	450	
Avsetning av premieavvik	5 300	5 700	5 700	918
Tilb.føring til disp.fondet	900	1 600	1 600	
Avsetning til bundne fond	3 800	3 800	3 800	6 575
Bruk av tidligere års overskudd			-4 437	-3 645
Bruk av disp.fond				8
Bruk av fond premieavvik	-5 700	-3 500	-919	-4 430
Bruk av bundne avsetninger	-500	-500	-500	-511
Netto avsetninger	5 660	10 160	6 704	4 585
Overført til inv.regnskap	1 500	1 500	2 574	1 210
Kalkulatoriske renter/avdrag				20
Avskrivninger	-6 500	-6 500	-6 500	-6 884
Til fordeling drift	-151 380	-146 810	-145 379	-146 973
Sum fordelt til drift (skjema 1B)	151 385	146 810	145 379	142 536
Overskudd/underskudd	5	-	-	-4 437

Årsbudsjett 2015

Budsjettskjema 1B - drift				
	Rådm. forsl.	Opprinn.	Justert	Regnskap
	budsj. 2015	budsj. 2014	budsj. 2014	2013
	<i>i 1000 kr</i>	<i>i 1000 kr</i>	<i>i 1000 kr</i>	<i>i 1000 kr</i>
Til fordeling drift (skjema 1A)	-151 380	-146 810	-145 379	-146 973
Steigen skole	10 540	10 143	10 143	10 397
Plassen skole	9 180	8 765	8 765	8 766
Alvdal ungdomsskole	9 765	9 432	9 502	9 455
Helse	13 570	12 845	13 375	12 851
NAV sosial	2 845	2 743	2 743	2 442
Pleie, rehab. og omsorg	40 860	37 130	38 871	35 577
Landbruk og miljø	1 980	1 930	1 930	1 583
Kultur	5 145	5 030	5 310	4 491
Kommunalteknikk	8 105	8 290	8 290	7 455
VAR-området				75
Plassen barnehage		3 982	3 982	3 586
Øwretun barnehage		7 608	7 608	6 526
Alvdal barnehage	11 750			
Servicekontoret	11 280	10 440	10 690	9 452
"Enhet" Diverse	21 465	26 172	24 451	20 988
Avskrivninger	4 500	4 500	4 500	4 804
Premieavvik inneværende år	-5 300	-5 700	-5 700	-918
Premieavvik forrige år	5 700	3 500	919	5 006
Sum drift	151 385	146 810	145 379	142 536

Årsbudsjett 2015

4 Enhetene - drift

4.1 Steigen barneskole

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	9.986	10.397	10.600	
Faste årsverk	20,0			
Elevtall	120			
Kostnad pr. elev (i 1000 kr)	83			

Opprinnelig ramme 2014	10 143 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	391 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	100 000
Komp. prisstigning i 2015	7 000
Red. pensjonspremie i SPK	-57 000
Red. pensjonspremie i KLP	-30 000
Økt foreldrebetaling SFO	-14 000
Ramme 2015	10 540 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt konsekvensjustert ramme

Enheten er tildelt en ramme kr 10 540 000. Her ligger kompensasjon for årets lønnsoppgjør, prisstigning og redusert pensjonspremie, samt forventet økte inntekter SFO (økte satser fra januar 2015). Det siste betinger at antall barn i sfo er stabil.

Skoleprosjekt: Barneskolenes rektorer er tiltenkt 25% frikjøp for å jobbe med prosjektet. Ved Steigen skole er merkantil stilling økt fra 38,2 % til 44,8% stilling. Dette er tatt som en innsparing på fagpersonell, og dermed tatt av ramma. Skal rektor ved Steigen skole frigjøres betinger det at rektors stedfortreder får nedsatt leseplikt (kutt i timer), og at rektor lønnes fra annet budsjett. Dette er ikke hensyntatt i budsjettet.

Tildelt ramme for enheten er for liten for å opprettholde dagens drift. Enheten må redusere drift tilsvarende 330 000 kr.

Endringstiltak i tråd med beskrivelse overfor

	Kutt	Innsparing	Konsekvens
1	Andre utg.	77 000	Reduksjon i innkjøp til skolemateriell gir mindre fleksibilitet i undervisningen.
2	Redusere 70% Lærerstilling fra 1.8.14.	253 000	Færre timer til styrkning, tidlig innsats og deling av klasser (se for øvrig pkt 3.0)

Det ideelle ville være om vi kunne ta noe av kuttet i lærerstilling på vårparten, men dette er ikke enkelt pga tilsettinger på årsbasis. Fra høsten vil vi ha naturlig avgang.

Årsbudsjett 2015

- Fagkompetanse: Mangler kompetanse innen musikkfaget men ellers godt rustet mht ønsket kompetansebehov, alders- og kjønns sammensetning.
-
- Tjenestetilbud: Skolens voksentetthet ble videreført for skoleåret fra skoleåret 2013/2014 til 2014/2015. Rammene for 2015 tilsier at vi ikke kan opprettholde denne voksentettheten. Det er lagt et budsjett som legger opp til nøktern bruk av driftsmidler. Samtidig må det reduseres med 70% lærerstilling fra høsten 2015. Dette vil nødvendigvis påvirke vårt tjenestetilbud. Tiltak som kan bli iverksatt er å fjerne alle tolærere i teorifag, eller å slå sammen 2. og 3. kl (22 elever) i noen fag, ikke ha delingstimer i Kunst og håndverk for mer enn ett trinn. Vi ser liten mulighet på å skjære ned på timetallet i Norsk 2 siden vi fikk en ny elev etter høstferien som ikke kan noe norsk. Det vurderes også og redusere bruk av assistent

4.2 Plassen barneskole

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	8.029	8.766	8.807	
Faste årsverk	15,0			
Elevtall	100			
Kostnad pr. elev (i 1000 kr)	80			
Elevtall i SFO	31			

Opprinnelig ramme 2014	8 765 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	328 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	160 000
Komp. prisstigning i 2015	10 000
Red. pensjonspremie i SPK	-47 000
Red. pensjonspremie i KLP	-24 000
Økt foreldrebetaling SFO	-12 000
Ramme 2015	9 180 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt ramme

Som det framkommer i talldelen er budsjettet lagt med et minimum av utgifter utover lønn. Det er ikke tatt høyde for prisstigning, men at man heller må være ytterligere mer måteholden ift innkjøp. Kuttene er gjort innenfor 20210 , undervisning, da 20220, sfo, driver meget kostnadseffektivt.

Kutt	Innsparing	Konsekvens
Seks-sju uketimer	160 000,-	Færre timer til styrking og tidlig innsats.

Dette dekkes inn som følger:

Årsbudsjett 2015

- Enheten har på nyåret to medarbeidere ute i fødselspermisjon. Det vil ikke settes inn vikar for full oppdekning av dette fraværet.
- Stedfortreder har 10 % reduksjon i stilling i forbindelse med rektors fravær grunnet forprosjekt. Disse timene erstattes ikke med lærer i klassene.
Begge deler er hensyntatt i budsjettet

Sfo i ferier

Budsjettvedtaket i desember 2013 la til grunn at sfo-tilbudet utvides med seks uker; fire uker om sommeren samt høst- og vinterferie. Utvidelsen er gjennomført, men oppslutningen om tilbudet er svært lavt. I forslaget lå det til grunn at 15 av Alvdals elever til enhver tid benytter seg av tilbudet. Dette har slått helt feil, da det enkelte dager og uker kun har vært to –tre tilmeldte. Slik sett blir det et underskuddsforetak, og det er grunn til å spørre om hvor lenge man skal gi tilbudet dersom etterspørselen er så lav.

Utvikling

Elevtallet er stabilt, og det meldes om stor 1.klasse også neste skoleår. Det vil gi en økning i antall elever på ca. ti, da kun ni elever går over i u skolen. Enheten har lærere og assistenter med god kompetanse. Utvikling og satsning framover vil dreie seg om arbeidet mot ei ny felles barneskole. Det vil være seg arbeid med utforming, pedagogisk tenkning og samarbeid med mål om å skape en felles skolekultur.

4.3 Alvdal ungdomsskole

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	10.129	9.455	9.502	
Faste årsverk	19,8			
Elevtall	104			
Kostnad pr. elev (i 1000 kr)	94			

Opprinnelig ramme 2014	9 432 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	382 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	
Komp. prisstigning i 2015	12 000
Red. pensjonspremie i SPK	-50 000
Red. pensjonspremie i KLP	-11 000
Ramme 2015	9 765 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt ramme

Budsjettet for ungdomsskolen for 2015 innebærer ingen store endringer, men skolen mister inntekter tilsvarende en halv stilling i forbindelse med fosterhjemsbarn fra annen kommune. I tillegg reduserer vi ytterligere et halvt årsverk, deler av dette i forbindelse med spesialundervisning.

Årsbudsjett 2015

Skolen har fortsatt midler til drift av skolen med tanke på både undervisningsmateriell og ekskursjoner. Vi ønsker fortsatt også å satse på helse og trivsel blant elevene ved å fortsatt tilby både skolefrukt og muligheten til å kjøpe mat i kantina. Dette tror vi gir bedre forutsetninger for å lære, og følgelig bedre resultater.

1. Endringstiltak. Skolen innfører ingen endringstiltak utover reduksjon i stillinger som beskrevet ovenfor.

2. Investeringer. Skolen foreslår ingen investeringer neste år.

3. I 2015 vil skolen ha utfordringer med kompetanse i enkelte fag, og dette gjør at det er vanskelig å få lagt veldig gode timeplaner for alle lærere, noe som kan føre til noe dårligere utnyttelse av ressursene. Dette er en utfordring skolen har sett i lang tid, men har ikke lyktes med å rekruttere nok nye lærere med ønsket kompetanse. For å motvirke dette ønsker vi fortsatt å satse på «kompetanse for kvalitet» og slik kunne gi denne kompetansen til de lærerne vi allerede har på skolen.

Reduksjonen i undervisningsstilling gjør at skolen blir noe mer sårbar ovenfor fravær, da dette har vært en stilling som i stor grad har litt brukt til styrking av lærerressursen i klasserommet. Ved fravær har lærerne dekt opp for hverandre, og det har i liten grad blitt satt inn vikarer. For å kompensere for dette må skolen se på praksis både på kurs og annet fravær. Uansett vil denne reduksjonen føre til et vikarbehov som vi ikke har midler til å dekke opp for, med resultat at vi i større grad må slå sammen klassene på trinnet.

BUDSJETT 2015 - FLYKTNINGTJENESTEN

Flyktningtjenesten ser på 2015 som et spennende år med mottak av inntil 15 nye flyktninger. Med tanke på at tjenesten allerede har mange flyktninger som den håndterer er vi nødt til å se på bemanning av enheten.

For 2015 vil det isolert sett for tjenesten igjen bli et år der det kan settes av noe penger på fond, men man må være klar over at mottaket av flyktninger i kommunen allerede påfører andre enheter økt ressursbruk. Det gjelder blant annet barnehage og skole i forbindelse med språk, helse og TFF med utfordringer blant annet innen psykisk helse, og NAV i forbindelse med ulike tiltak for å få flyktningene ut i arbeidspraksis.

1. Endringstiltak. Enheten ønsker å utvide bemanninga med et halvt årsverk i forhold til dagens nivå. Dette finansieres i helhet av integreringsmidler fra staten.
2. Investeringer. Enheten foreslår ingen nye investeringer for 2015 med forutsetning av at boligene som TFF flytter ut av kan brukes til bosetting av nye flyktninger. Går ikke dette i orden bør kommunen vurdere kjøp av eller bygging av mer boliger sentrumsnært.
3. Tjenesten vil i 2015 få en økning i «brukere» på 50% og er forberedt på økt arbeidsmengde. I utgangspunktet er mye av den nødvendige boligmassen allerede på plass slik at det kreves noe mindre jobb i den forbindelse. På den andre siden er det mange

Årsbudsjett 2015

usikkerheter knyttet til hvem som skal bosettes, både med tanke på hva de kan av praktiske ferdigheter knyttet til å bo i hus i norsk klima, men og med tanke på språk og utdanning. Disse faktorene krever stor fleksibilitet av de som jobber i enheten og i de andre enhetene i kommunen. Flyktningtjenesten er også forberedt på at den kan motta flyktninger som akkurat har vært i krig, og mangler dessverre kompetanse i forhold til hvordan disse møtes på en god måte.

Enheten savner nå et overordnet mål for bosettingsarbeidet i kommunen, og ser også at det vil kreve mer arbeid på overordnet nivå for å kunne lykkes om kommunen ønsker at flyktningene skal fortsette å bo i kommunen. Det gjelder blant annet boligkoordinator.

4.4 Helse

Opprinnelig ramme 2014	12 845 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	247 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	91 000
Komp. prisstigning i 2015	81 000
Red. pensjonspremie	-133 000
Stillingsressurs flyttet fra Diverse	400 000
Omgjøring av stilling til 80 % sykepleier - økonomiplan	50 000
Reduksjon i utgifter til kurs, konf. og reiser som følge av videokonf.-utstyr	-10 000
Rammereduksjon i runde 2	
Ramme 2015	13 571 000

Beskrivelse av driften 2015:

Alle tall er nå lagt inn i neste års budsjett. Ut ifra dagens tjenestetilbud er det ikke rom for endringer som vil kreve mere ressurser. Tjenestene som utføres i dag er lovpålagte og satser og gebyrer er fastsatt sentralt.

Legekontoret er veldig sårbart med kun 2 leger i fastlegehjemler. Viser til økonomiplan hvor det er beskrevet behov for å styrke legetjenesten. Endring i turnuslegeordningen kan medføre at vi står uten turnuslege i perioder. Med styrking av legetjenesten vil vi ikke være avhengig av turnuslege for at driften skal gå rundt. Slik det er pr i dag er det lagt opp til at kontoret har turnuslege til enhver tid.

Ved manglende turnuslege er vi helt avhengig av innleie av vikar pr i dag. Dette kan gi økte kostnader ifht budsjett.

Utfordring på helsestasjon ifht kompetanse. En helsesøster nærmer seg pensjonsalder og vi har en sykepleier som ikke har formell kompetanse innen området foreløpig. Mulig vi må foreta noen interne endringer ifht stilling.

Hele enheten vil være engasjert ifht videreutvikling av frisklivssentral.

4.5 NAV sosial

Nøkkeltall for enheten

Årsbudsjett 2015

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	2.259	2.442	2.743	
Faste årsverk	2,0			
Netto utgift rådgivn./stønad pr. innbygger	918			
Antall sosialhjelpsmottakere	59			

Opprinnelig ramme 2014	2 743 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	35 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	45 000
Komp. prisstigning i 2015	40 000
Red. pensjonspremie	-18 000
Ramme 2015	2 845 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt ramme

Tjenesteutvikling og kompetanse

NAV Alvdal viderefører samme tjenestetilbud som i 2014. Ett av våre viktigste virkemidler er kvalifiserte fagpersoner. For å kunne møte framtidige utfordringer er det sentralt at vi opprettholder stillingsressursen på to kommunal ansatte.

Utfordringer

De sosiale tjenestene i NAV skal bidra til sosial og økonomisk trygghet for vanskeligstilte og fremme overgang til arbeid og selvforsørgelse. Økonomisk sosialhjelp er en rettighetsbasert ytelse og følgerlig vanskelig å forutsi. Kommunen har etter gjeldende regelverk mulighet til å stille vilkår om aktivitet knyttet til utbetaling av sosialhjelp. Regjeringen har hatt på høring forslag om en lovendring der kommunene skal stille krav til aktivitet for mottakere av økonomisk stønad med mindre tungtveiende grunner taler mot det. Regjeringen tar sikte på å fremme et lovforslag før årsskiftet. Konsekvensen av vilkårsbrudd vil som hovedregel være reduksjon i stønaden. En lovendring vil få konsekvenser for innhold og organisering av tjenesten i NAV.

Arbeidet med integrering av flyktninger krever tett oppfølging, god dialog med næringslivet og andre samarbeidsparter og fleksibel utnyttning av en rekke økonomiske tiltak som NAV råder over. På landsbasis er det forespeilet en sterk økning i innvandrerbefolkningen fram til 2025, og Alvdal kommune forventes å bidra i mottak og integrering av flyktninger. Dette medfører at arbeidslivet og tjenestene fra NAV må håndtere en større brukergruppe med mangelfulle norskkunnskaper og arbeidssøkere uten (grunn)utdanning. Næringslivet i Alvdal er flink til å bidra med språktrenings- og arbeidstreningsplasser. Det finnes imidlertid en naturlig grense for hvor mange vi kan få ut i arbeidslivet innenfor et avgrenset tidsrom. Kvalitet i tjenesten avhenger av godt samarbeid med andre sektorer (utdanning, helse, kommunale tjenester, andre arbeidsgivere). Vi mener at dette arbeidet vil styrkes ved interkommunalt samarbeid.

I budsjettet er det avsatt midler til to deltakere i Kvalifiseringsprogrammet. Programmet er innrettet mot personer som er, eller står i fare for å bli, langtidsmottakere av økonomisk stønad. Dette er personer som står lengst fra arbeidsmarkedet, og som trenger langvarig og tett

Årsbudsjett 2015

oppfølging for å komme i arbeid. Programmet er fortsatt et satsingsområde som følges opp med kompetansehevede tiltak fra regional og sentral stat.

I budsjettet ligger det inne en egenandel for videreføring av sommerjobber for ungdom. Egenandelen finansierer sommerjobb for 5 ungdommer à 3 uker. I samarbeid med nabokommunene søkes det om ytterligere finansiering via tilskuddsmidler.

4.6 Pleie, omsorg og rehabilitering (PRO)

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	36.351	35.577	39.000	
Faste årsverk	67,0			
Beleggsprosent i institusjon	90			
Antall sykehjems plasser	36			
Antall oppdrag hjemmesykepleien	Ca. 52.000			
Antall oppdrag hjemmehjelp	3.224			
Antall oppdrag husfar	1.920			
Antall hjemmeboende som kjøper middag	18			
Antall trygghetsalarmer	48			

Opprinnelig ramme 2014	37 130 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	1 230 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	359 000
Komp. prisstigning i 2015	123 000
Red. pensjonspremie	-557 000
Økte inntekter egenandeler og salg	-36 000
Ny bruker i TFF	800 000
Videreføring av rammeøkning i 2014	1 900 000
Økt lønn og sos. utg. innen kjøkken og vask - nyansettelser	40 000
Leasing av biler opphører	-120 000
Reduksjon i utgifter til kurs, konf. og reiser som følge av videokonf.-utstyr	-10 000
Ramme 2015	40 859 000

Generell beskrivelse av driften i PRO i 2015 med tildelt ramme:

- Hovedbudskap: Budsjettet for PRO er lagt med realistiske rammer i alle avdelinger. Budsjettet viser nødvendige økninger innenfor rammen som er basert på nøktern drift i slutten av 2014. For første gang på flere år, kan budsjett og regnskap 2015 være i samsvar. Vi understreker likevel at 2015 er et år med noe prøving og feiling innenfor TFF, siden vi iverksetter tiltak for å få kostnadsutviklingen under kontroll. Noen ukjente faktorer kan velte lasset, og må rapporteres i budsjettjusteringene. Det kan være:
 - o Overbelegg/ underbelegg på Solsida
 - o Uforutsett oppdrag-økning i hjemmetjenesten og i TFF.

Årsbudsjett 2015

Blant tiltakene vi ønsker utenfor rammen, er i noen grad påpekninger fra KOSTRA-analysen tatt inn. Det gjelder særlig ønske om noe økning i hjemmetjenesten og på institusjonen. Det framkom dokumentasjon på at disse tjenestene har betydelig mindre ressurser til sin disposisjon enn PRO i sammenlignbare kommuner. Ved framlegg i dag, har vi ikke foretatt prioriteringer innenfor ønskene utenfor rammen.

Det framheves følgende utviklingstrekk i tjenesten:

- Enhet PRO i Alvdal opplever samme utvikling som PRO-tjenester i landet for øvrig: Forskning viser 100% økning av brukere / pasienter under 67 år, mens de eldre pasientgrupper utgjør mer stabilt volum de siste 10 år. Dette merkes i hjemmetjenesten, men mest i TFF. Mens TFF inntil for 5 år siden hovedsakelig var en tjeneste innenfor boligene, utgjør nå 35 hjemmeboende brukere den største og mest økende gruppen som trenger forskjellig bistand og tjenester.
- Som andre enheter i kommunen, er PRO fokusert på å levere tjenester med god kvalitet og med lavest mulig ressursbruk. **KOSTRA-analyse** for enhet PRO i Alvdal kommune viser imidlertid at enheten drives med langt lavere ressursbruk enn i sammenlignbare kommuner, korrigert for bl.a. folketall og demografi. Det medfører: lavere bemanning på sykehjemmet, særlig på skjermet enhet og på kvelder. Både i hjemmetjenesten og institusjonen betyr det færre aktivitetstiltak for pasientene med mulig lavere livskvalitet. Vi ligger innenfor grensen av forsvarlighet og vi gir minstemålet av nødvendige helsetjenester. Men utover dette, er det de frivillige hjelperne som bistår med aktiviteter. Bistand fra frivillige og pårørende er og blir en viktig del av morgendagens omsorg. Hjemmetjenesten har hittil mestret økende oppdragsmengde tross lite tilførte ressurser de siste 6 årene. Oppgaver med rapportering og administrativt arbeid blir skadelidende med dagens bemanning.
Tjenestene balanserer mellom nye og økende krav i lover og forskrifter, juridisk og faglig forståelse av forsvarlige tjenester, mellom økte forventninger fra pårørende og brukere og hva som er «riktig tjenestenivå i kommunen».
- Alvdal kommune mangler fortsatt **bemannede omsorgsboliger**. Resultatet er et «hull» i «omsorgstrappa» og dermed dårligere tilbud til brukerne og noe høyere kostnader for kommunen enn nødvendig. Men det er krevende å etablere bemannede omsorgsboliger så lenge det bor friske beboere i omsorgsboligene. Det forutsetter også økte ressurser til hjemmetjenesten.
- PRO skal også i 2015 drifte **Dagtilbud** for 2 grupper på 2 dager. Vi arbeider for å åpne Dagtilbud en dag til pr. uke for hjemmeboende eldre med demens. Det klarer vi dersom vi får den ressursøkningen vi har ønsket. Dagtilbud sikrer livskvalitet, fremmer helse og funksjon for brukerne og sikrer tilstrekkelig avlastning for pårørende. De to siste årene har vi ikke hatt hensiktsmessige lokaler til Dagtilbudet. Nå flyttes Dagtilbudet til en omsorgsbolig på Solbakken. Det blir midlertidig løsning før underetasjen i nordre fløy på Solsida er ombygd til Dagtilbud-lokaler (innen utgangen av 2015?).
- Sykehjem og hjemmetjenesten har sykere pasienter med mer komplekse tjenestebehov, som en konsekvens av **samhandlingsreformen**. Pasienter utskrives til videre behandling i kommunene tidligere enn før. Flere får sykepleie som ikke kunne gis i kommunen for bare 5-6 år siden. Dette krever ressurser og kompetanse som koster mer enn før. Flere pasienter har flere diagnoser i dag enn tidligere fordi vi blir eldre. Med økt alder er også flere demente.

Årsbudsjett 2015

Tilstrekkelig kompetanse er og blir en utfordring for å imøtekomme samhandlingsreformens intensjoner. PRO har hittil gitt helse- og omsorgstjenester til alle utskrivningsklare pasienter i 2014 uten å kjøpe eksterne behandlingsplasser. Vi mener tross dette at kvaliteten er forsvarlig.

- Det legges nye **planer og organisering av TFF** når nytt bygg overtas i juni 2015. Det foreligger en helhetlig plan med oversikt over utfordringer og brukergrupper som trenger forsterkede tjenester og spesialboliger. Det innbefatter etterbruk av ledige boenheter når nytt TFF står ferdig. Det er i TFF den største kostnadsøkningen har skjedd de siste 6 årene. Vi legger derfor planer for endringer for å begrense kostnadsutviklingen.
- Å etablere **Meskano avd. Alvdal** er viktig tiltak for å bedre organisering av dagtilbud/ arbeidsplasser for flere av brukerne våre. Reisekostnader og reisebelastning både for brukere og ansatte faller bort. Det vil redusere et betydelig økt behov for støttekontakter. Meskano avdeling Alvdal vil gi en helhetlig løsning som er svært god for både brukere og for å begrense kommunens driftsbudsjett.
- Vi planlegger endring av **nattvaktorganiseringen** fra 01.07.15 når det nye TFF tas i bruk. Vi finansierer en nattvakt for sykepleier ved å trekke inn bakvaktsystemet og hvilende nattevakt i Nyhustrøa. I tillegg beholdes 2 nattevakter på Solsida og en i TFF, som i dag.
- PRO arbeider fortsatt for å sikre uttelling av **de nye elektroniske verktøyene i tjenesten**. (GAT, e-meldinger, journalsystemet cosdoc, veilederen med e-læring, nytt lønns- og personalsystem). Disse systemene vil etter implementering og opplæring medføre økt kvalitet på tjenesten. Det vil og resultere i noe frigjort tid til andre oppgaver for noen ansatte i kommunen. De nye bekkenmaskinene medfører noe spart tid og totalt sett lavere driftskostnader.
- **LEAN** er et hensiktsmessig verktøy for å fjerne unødvendig tidsbruk. LEAN er god metodikk for å engasjere ALLE til dugnad for rasjonell organisering og tjenesteyting. Prosjekter er gjennomført med godt resultat i alle avdelinger. BEON (beste effektive omsorgsnivå) er rettesnor for organiseringen.

Innenfor tildelt ramme for PRO, foreslås følgende endringer i løpet av året 2015:

- PRO Felles:
 - o 40% vakant stilling. Av denne dekkes 20% stilling for saksbehandler for vedtak som gjøres i TFF og hjemmetjenesten. 20% overføres til Dagtilbudet og dekker delstilling for leder av Dagtilbudet. **Kostnad: kr. 0**
- Hjemmetjenesten:
 - o Ved å tilføre 28% stillingsandel, reduseres tilsvarende overtid. Stillingsandelen blir fordelt på 7 personer (for å få til hele vakter). Da videreføres helt nødvendig stillingsøking som hjemmetjenesten har blitt tilført siden juni 2014 som ekstravakter. Med dette grepet reduserer vi budsjett for ekstravakter.
- Solsida omsorgsheim:
 - o Sykevikarbudsjettet er økt fra 500 000 til 890 000. Kostnad: kr. 390 000 Refusjoner øker tilsvarende.
 - o Ferievikarbudsjettet er økt fra 500 000 til 650 000. Kostnad: kr. 150 000
 - o Permisjon med lønn er økt fra 200 000 til 350 000. Kostnad: kr. 150 000

Årsbudsjett 2015

- Økt medisinsk forbruksmateriell fra 200 000 til 250 000 for å innføre «bag-bath» som sparer mye tid i morgenstellet. Kostnad: kr 50 000
- TFF:
 - Tilført kr. 800 000,- som er lagt inn i rammen for ny bruker i 2015.
 - Reduserer konto for støttekontakter til kr. 300 000 og sparer inn 190 000. Justerer tjenesten og organiserer mer gruppebaserte ordninger for de som trenger støttekontakt.

Endringer utenfor rammen:

- TFF:
 - Vi ønsker å kjøpe/ leie en bil som kan erstatte «Grønnbilen». Jfr. økonomiplanen er det satt av kr 100 000. Dette er viktig av forsikringsmessige årsaker samt at dagens praksis ikke er godkjent. Denne bilen vil kunne benyttes til transport også i andre avdelinger i PRO. F.eks Dagtilbudet for eldre hvor vi kan redusere drosjekostnadene. **Kostnad: kr. 100 000,- fra investeringsbudsjettet.**
 - Etablere nattvaktstilling for sykepleier fra tidligst 01.07.15. Det finansieres nesten helt ved å avslutte dagens bakvaktsystem og hvilende nattevakt i Nyhustrøa. Vi beholder 3 nattevakter på Solsida og TFF, som i dag. Vi kommer tilbake med nøyaktig kostnad, men **vi mener dette ikke innebærer særlig økt kostnad.**
- Hjemmetjenesten:
 - Vi ber om 39% stillingsøkning for fagpersonell, slik at vi får 3 på jobb på helg på dag. (Har brukt mye på ekstravakter da de minste forandringer med økt pleiebehov har generert behov for ekstrahjelp, vanskelig å gå ned på tjenestenivå på helgene da pasientene må komme seg opp, få medisiner, bli stelt også i helgene). **Kostnad: Kr. 240 000.**
 - Vi angir ikke stillingsstørrelse, men viser til KOSTRA-analysen som dokumenterer at hjemmetjenesten hittil har vært tildelt lite ressurser sammenlignet med behov og hva kommuner på landsbasis bevilger til hjemmetjenesten. Betydelige oppgaver hos hjemmetjenesten blir i dag ikke løst. 20% stilling til Dagtilbud er minimum.
 - Hjemmetjenestens to leasing-biler kjøpes. Kostnad: kr. 306 000. I økonomiplanens investeringsdel er kr. 200 000 avsatt til formålet i 2015. Kostnad til leasing kr. 120 000, er fjernet fra hjemmetjenestens budsjett. Med denne innsparingen går kjøpesummen i «null». **Kostnad: Kr. 0**
- Dagtilbudet:
 - Det er ønskelig med ytterligere 20% økt stilling for å holde dagtilbudet oppe en dag til pr uke, til sammen 3 dager pr. uke. Siden 2013 har vi hatt to dagtilbud, med en dag pr uke pr. gruppe. Dagtilbudet er et viktig forebyggende tiltak for å øke livskvalitet og aktivitet for brukerne, for å utsette større kostnader for kommunen, og et nødvendig avlastningstiltak for pårørende til mennesker med demens. **Kostnad: kr. 100 000,-.**
- Solsida omsorgsheim:
 - KOSTRA-analysen tyder på underbemanning i institusjonen. Særlig to forhold blir skadelidende: 1) generell mangel på kapasitet til aktiviteter og aktivisering.

Årsbudsjett 2015

2) Det er ikke skjermet enhet for de demente.

Derfor har vi ønske om 40% stilling (15 timer) for aktivitør/ person som har oppgaver med aktiviteter, fortrinnsvis på ettermiddager fordelt på 3-5 dager pr. uke.

Kostnad: Kr 200 000,-.

- Ønske om å ta i bruk multidose også på institusjonen. Det er en ordning der apoteket legger dosettene. Det øker kvalitet, samsvar mellom ordinerer og medisininntak og det reduserer tidsbruk på medisinrommet for sykepleierne.

Kostnad: inntil kr. 90 000. Kan også starte opp i mindre omfang til lavere kostnad.

- Kjøkken / vask:

- 20% stilling ønskes fortsatt tilført kjøkken/renhold/vask. Ressursene er marginalt utmålt i dag fordi tjenesten har økt kraftig i omfang uten å ha blitt tilført mer ressurser siden 2006. F.eks er matlevering til hjemmeboende tredoblet fra 2010. Avdelingsleder må delta i produksjonen på kjøkkenet i så stor grad at lederoppgavene blir skadelidende. Noen kortvakter kan forlenges tilsvarende 20% stilling, og kompetansen blir bedre utnyttet. Med et sykefravær på i snitt 10,7% i avdelingen, og begrenset tilgang på sykevikarer, er dette krevende for avdelingsleder. **Kostnad: kr 100 000.**

- PRO Felles:

- IKT lisenser for to programvarer dersom FARTT kjøper disse:
 - Praktiske Sykepleie Prosedyrer: PPS lisens og oppgradering for PPS i Cosdoc. Kostnad kr. 25 000
 - Matmerking: Matloven er endret og pålegger kommunen matmerking. Dette medfører en lisens og IKT-kostnader på kr. 20 000 (tilbud i 2014).
 - Til sammen en kostnad på kr. **45 000** som kanskje må tilføres PRO Felles, men avhengig av vedtak i FARTT.

4.7 Landbruk og miljø

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	1.784	1.583	1.930	
Faste årsverk	6,7			
Antall jordbruksbedrifter	157			
Antall jordbruksbedrifter med husdyr	140			

Opprinnelig ramme 2014	1 930 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	57 000
Komp. prisstigning i 2015	7 000
Red. pensjonspremie	-28 000
Økning i husleie - ihht. vedtatt økonomiplan	44 000
Rammejustering	-30 000
Ramme 2015	1 980 000

Årsbudsjett 2015

Enhet landbruk og miljø er en interkommunal enhet med ansvar for landbruks- og miljøforvaltningen i Alvdal og Tynset kommuner. I tillegg tjenesteyting innenfor landbruket i Alvdal og Tynset, selger enheten også tjenester innenfor skogbruk, viltforvaltning og lovforvaltning til Folldal kommune. Budsjettforslag for 2015 og rammen for enhet landbruk og miljø medfører i hovedsak en videreføring av driftsnivået i 2014 med en økning av husleie. Enheten er opptatt av å yte gode tjenester, både innenfor lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver, noe vi mener at vi i stor grad også gjør. For å kunne opprettholde drifts- og tjenestenivået vi yter i dag er vi avhengig av at Tynset og Folldal fortsatt er villig til å betale det tjenestene koster.

Rådmannen i samsvar med Tynset kommune har bestemt at husleie i rektorboligen på Storsteigen skal følge kontrakten til dens utgang. I samsvar med økonomiplan arbeidet er det lagt inn en økning i ramma for 2015 på kr 110 000. De siste årene har en tilsvarende reduksjon vært lagt inn i budsjettet.

Enheten opplever et stadig økende press mht. arbeidsoppgaver ved enheten, og den enkelte arbeidstaker får stadig flere oppgaver som skal løses. Dette medfører en etter hvert stor slitasje på flere av medarbeiderne ved enheten. Den store og stadig økende mengden med lovpålagte oppgaver fører også til at plan- og utviklingsarbeid blir skadelidende.

Innen for skogbruk yter vi tjenester til alle de tre nevnte kommunene. Antallet skogeiere som er mottakere av enhetens tjenester gjenspeiles i antall skogfondkontoer som er til sammen 1300 stk. i de tre kommunene. Trykket på den som har ansvaret for skogbrukssaker er stort.

Landbruksprosjektet – Levende landbruk

I perioden 2014- 2017 vil enheten ha ansvaret med å følge opp det felles landbruksprosjektet i Alvdal og Tynset.

4.8 Kultur

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjetttramme (i 1000 kr)	4.370	4.491	5.310	
Faste årsverk	7,1			
Antall brukere av biblioteket	19.252			
Antall brukere av kulturskolen	130			

Opprinnelig ramme 2014	5 030 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	113 000
Etterjust. komp. lønnsoppgjør i 2014	0
Komp. prisstigning i 2015	32 000
Red. pensjonspremie	-64 000
Flere elever i kulturskola	-50 000
Økte priser kulturskole	-11 000
Økt netto budsjetttramme for kino	120 000
Redusert budsjetttramme kulturskola	-25 000
Ramme 2015	5 145 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt ramme

Årsbudsjett 2015

Budsjettforslag for 2015 og rammen for enhet kultur medfører hovedsakelig en videreføring av drifts- og tilbuds nivået innenfor enhet kultur. Enheten ønsker å arbeide bredt og med god kvalitet, og et budsjett som gjør dette mulig er derfor vesentlig.

Kino: Rammeøkning for kino videreføres fra budsjettjustering 1 2014 for å kunne opprettholde tilbudet om kinovisninger to dager i uken. Rammen økes med 120.000 fordelt på 11900 husleie, 11217 leie av film og 11300 porto.

Kulturskole: Enkelte undervisningstilbud har per i dag lave elevtall. Det jobbes med rekrutteringstiltak for å fylle opp alle undervisningsstillinger, og kulturskolen har et mål om nå 140 elever i 2015.

Bibliotek: Bibliotekets årlige SommerLes-kampanje runder 10 år i 2015, og den forbindelse skal bibliotekene i Nord-Østerdalen lyst til å markere aksjonen litt ekstra. Alvdal bibliotek ønsker 10.000 for å kunne gjennomføre to forfatterbesøk. Enheten ser ingen mulighet for å dekke dette innenfor tildelt ramme.

4.9 Kommunalteknikk

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjetttramme (i 1000 kr)	8.761	7.530	8.290	
Faste årsverk	16,1			
Energiutgifter (i 1000 kr)	3.972			
Antall km kommunal vei	9			
Antall utleieboliger	45			
Antall øvrige bygninger (areal i m2)	15.070			

Kommunalteknikk	
Opprinnelig ramme 2014	8 290 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	345 000
Komp. prisstigning i 2015	120 000
Red. pensjonspremie	-142 000
Økt utleie - ihht. vedtatt økonomiplan	-290 000
Økte utleiepriser boliger	-118 000
Redusert stilling vaktmester	-300 000
Vaktmestertjenester og renhold i nytt TFF-bygg	200 000
Ramme 2015	8 105 000

Beskrivelse av drift - 2015

Budsjettet for 2015 vil føre til noen endringer i forhold til 2014. 1 mann for uteseksjon har sagt opp sin stilling, og slik som den budsjettmessige utfordringen er nå vil ikke stillingen bli bemannet. Kommunalteknikk ser allerede virkninger etter at rutiner for innmelding av oppdrag til enheten ble omlagt, men det er for tidlig til å konkludere hvor mye besparelse dette gir, men enheten vil anta en

Årsbudsjett 2015

betydelig innsparing i forbrukt timeverk med den nye rutinen samt en større forutsigbarhet for planlegging.

Budsjettramme for 2015 vil kunne gjennomføres uten større endringer i tjenestetilbudet.

Utfordringer

Kommunen står foran store investeringer, og det vil sette større krav til administrasjonen i enheten. Det anbefales ikke at kommunen går inn på byggeledelsesnivå i større utbygginger, men heller har en overordnet ansvarsrolle med prosjektledelse. Hele byggelederroller ville ta for mye tid kombinert med tjenestetilbudet som kommunalteknikk skal yte. Det ligger mye arbeid foran oss med å få registrert alle bygg inn i et program for vedlikehold, samt utarbeidelse av gode vedlikeholdsplaner. Enheten har også igangsatt registrering og gjennomgang av alle rutiner i forbindelse med innføring av kvalitetsloven. En utfordring i dag, men et godt hjelpemiddel på sikt for godt HMS/KS arbeid. Økende krav til dokumentasjoner, oppfølging, samt pålegg fra tilsynsmyndigheter, vil også være en utfordring i tiden fremover.

4.11 Alvdal barnehage

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	10.351	10.112	11.590	
Faste årsverk				
Antall barn				
Antall ansatte med førskolelærerutdanning				
Antall ansatte med fagarbeiderutdanning				

Opprinnelig ramme 2014	11 590 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	423 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	271 000
Komp. prisstigning i 2015	18 000
Red. pensjonspremie	-214 000
Endret foreldrebetaling (ihht. statsbudsjettet)	-77 000
Redusert assistent-ressurs	-260 000
Ramme 2015	11 751 000

Vurdering av drift- 2015 med tildelt ramme

Plassen og Øwretun barnehage ble fra høsten 2014 slått sammen til en enhet Alvdal barnehage. Fra januar 2015 går det 112 barn i Alvdal barnehage. Det er noen ledige plasser i Øwretun fra januar, men det ser ut til at disse plassene vil bli fylt opp i løpet av våren 2015. Barnehagene i Alvdal har et godt samarbeid med de andre kommunene i Nord-Østerdal og har et stort fokus på kompetanseheving av personalet i samarbeid med disse kommunene. Det er en stor utfordring at det ikke er nok søkere til ledige stillinger som barnehagelærere, og i flere av stillingene som pedagogisk leder på avdelingene er det ansatt fagarbeidere/assistenter på dispensasjon fra utdanningskravet. Barnehageåret 2014/2015 er 7 assistenter i gang med å gjennomføre studier i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Ingen ansatte startet dette året på barnehagelærerutdanning, men det er to ansatte som er i sitt siste år i denne utdanningen.

Årsbudsjett 2015

Det ser ut til at det fra høsten 2015 ikke vil være barn som kommer inn under opplæringsloven § 5-7, spesialpedagogisk hjelp under opplæringspliktig alder, i Alvdal barnehage. Av erfaring vet vi at dette behovet varierer noe, men det er alltid noen som trenger mer støtte i barnehagehverdagen enn andre. Det er til sammen 2,5 faste årsverk knyttet til styrket tilbud i Alvdal barnehage, som til nå i stor grad har vært knyttet opp til enkeltbarn. Selv om disse årsverkene har vært knyttet til enkeltbarn har det vært en bonus for hele avdelingen, ettersom de fleste tiltak rundt enkeltbarn knyttes sammen med sosial trening sammen med andre barn. Det er et stort behov for å beholde denne ressursen selv om det pr.dags dato ikke ser ut til at det vil være enkeltvedtak etter oppl.l. 5-7 fra høsten 2015. I tildelte ramme til barnehagene i 2015 er det ikke rom for å beholde hele denne ressursen; i Plassen barnehage foreslås det at det reduseres en stillingsressurs på 50% stilling med helårsvirkning, i Øwretun foreslås det at reduseres assistentressurs med 140 % stilling, noe av denne omgjøres til 50% pedagogressurs med ansvar for oppfølging av de minoritetsspråklige barna. Kort oppsummert; Fra januar 15 vil Plassen barnehage ha 60% stilling som assistent innen styrket tilbud, Øwretun vil ved disse endringene ha 50% assistentressurs og 50% pedagog, der 20% av pedagogressursen, ca 40 000 foreslås dekkes utenfor rammen ved bruk av integreringstilskudd. Helårsvirkning for 20% pedagogstilling vil ligge på om lag 100 000,-. Ved Øwretun er det ikke mulig at dette endringstiltaket settes i gang før neste barnehageår, høst 2015.

Dette endringstiltaket vil påvirke kvaliteten i flere av avdelingene i Alvdal barnehage, ved at det blir færre muligheter for å dele barn i mindre grupper og oppfølging av enkelt barn som har behov for å ekstra støtte. Det vil bli mindre ressurs til å arbeide med forebygging.

Økonomisk vil dette bli en reduksjon på ca kr 260 000,- for 2015. Helårsvirkningen vil bli større.

Føringer fra statsbudsjettet 2015:

I følge statsbudsjettet skal barnehageplasser bli rimeligere for familier som har en samlet inntekt under kr 405 000,-. Denne ordningen skal til høring høsten 2014, og etter planen tre i kraft 01.08.15. Det er tenkt at denne ordningen skal finansieres med å øke maksprisen på barnehageplass. Det er vanskelig å vurdere hvilke konsekvenser dette vil få for Alvdal barnehage ettersom det ikke finnes noe oversikt over foreldrenes økonomi i søknadspapirer til barnehageplass.

Styrke kompetanse til alle ansatte; det er i statsbudsjettet signalisert at regjeringa vil styrke satsinga på kompetanseheving i barnehagene i 2015 og foreslår å øke bevilgningen med 60 mill. kroner. Det spesifiseres at en måte å gjøre dette på er å utdanne flere pedagoger og styrke etter- og videreutdanninga, slik at flere ansatte får barnefaglig kompetanse. Det er et stort behov for flere pedagoger i Alvdal barnehage

Mer fleksibelt barnehageopptak; i forslag til statsbudsjett legges det opp til at kommunene skal ha et mer fleksibelt barnehageopptak, det vil si at de som er født etter 1.september ikke må vente til neste hovedopptak før de får barnehageplass. Alvdal har allerede løpende opptak og tar inn barn etter hvert som de søker, hvis det er ledige plasser. Et mer fleksibelt opptak vil

Årsbudsjett 2015

antakeligvis ikke ha konsekvenser for 2015, men det er mulig at dette blir en utfordring høst 2016 ettersom det frigjøres lite barnehageplasser denne høsten på grunn av at det er få barn som begynner på skolen i Alvdal høsten 2016.

4.12 Serviceenheten

Nøkkeltall for enheten

	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme (i 1000 kr)	9.354	9.452	10.720	
Faste årsverk	11,85			
Netto utg. til admin. pr. innbygger	4.988			

Opprinnelig ramme 2014	10 440 000
Komp. lønnsoppgjør i 2014	213 000
Etterjustert komp. lønnsoppgjør i 2014	30 000
Komp. prisstigning i 2015	136 000
Red. pensjonspremie	-109 000
Kvalitetslosen - økonomiplan	250 000
Ekstraordinære midler (engangsmidler) til inventar	-100 000
Økte kontingenter	120 000
IKT-utstyr nytt kommunestyre	80 000
Annonseutgifter flyttes fra "enhet" Diverse	200 000
Årlig utgift til videokonf.-utstyr	20 000
Ramme 2015	11 280 000

Beskrivelse av drift 2015 med tildelt budsjettramme

Enheten vil med tildelt ramme videreføre samme tjenesteomfang og nivå som i 2014. Arbeid med innføring av nytt lønns og personal system har vært svært ressurskrevende i 2014 og vil fortsatt være det i 2015. I tillegg kommer arbeid med kommune og fylkestings valg i 2015, som en ressurskrevende oppgave. Enheten er sårbar på ressurser og har over tid fått redusert stillinger. Fravær og vakanse gir slitasje. Det er liten mulighet til å drive viktig utviklingsarbeid og kompetanseheving i enheten som kommer alle enhetene og hele organisasjonen til gode. Oppfølging av nye enhetsovergrepene tiltak som implementering av LEAN, Kvalitetslosen og nye IKT-verktøy krever ressurser for å realisere gevinster. Nåsituasjonen er at enheten ikke har ressurser til å følge opp dette godt nok for å nå målene. Enheten vil ikke med ytterligere reduksjon klare å opprettholde tjenesteomfang og nivå.

Endringstiltak

Ansvar 84031 Fellesutgifter.

Her ligger kostnader som ikke direkte er knyttet til drift av servicekontoret. Dette gjelder ulike kontingenter og felleskostnader for hele kommunen. I 2014 er ansvaret underbudsjettet med kr. 120.000. Kostnader kan klassifiseres som må, bør og kan. De store kostnadene på kontingenter er medlemskontingent KS og avgift til regionrådet. Det kan prioriteres bort medlemskap i Utmarkskommunenes sammenslutning, Fjelltrainee, Bedrekommune, Jernbaneforum Solør- og Rørosbanen som gir en kostnadsreduksjon på kr. 56.000, disse

Årsbudsjett 2015

vurderes som bør/kan. Andre kontingenter som ligger her vurderes som må da det vil gi kostnader på andre områder, dersom en ikke opprettholder utgiften.

Ansvar 84040 IKT.

Alvdal kommune har arbeidsgiveransvaret for 200 prosent IKT rådgiver ressurs som leies ut til FARTT-drift tilsvarende 160 prosent ressurs. Det foreslås en endring til 100 prosent ressurs hvor Alvdal kommune har arbeidsgiveransvaret, og at det av denne leies ut 70 prosent ressurs til FARTT-drift. Dette medfører at det blir 10 prosent mindre ressurs til oppfølging i egen kommune. Tiltaket er vurdert og en mener det skal være forsvarlig å gjøre denne endringen uten at det går utover kvaliteten og opplevd tilgjengelighet for brukerne lokalt. Tiltaket foreslås gjennomført som prøveordning i 2015, og vil gi en økt refusjon fra utleie med kr. 70.000. FARTT har i sitt budsjettvedtak lagt til grunn en økt refusjon fra Alvdal som tilsvarer 8,3 prosent, eller kr. 227.000. Dette begrunnes fra FARTT med nye investeringer, økt nedbetaling på lån og flere brukere/lisenser i kommunene. Økt bruk av IKT som verktøy i den kommunale tjenesteproduksjonen kommer først og fremst til syne på ansvar 84040 og ikke ute på den enkelte enheten som bruker verktøyet i sin tjeneste. I 2015 er det kommunevalg, dette medfører behov for investering i nytt IKT utstyr til de folkevalgte med kr. 80.000.

Ansvar 86031.

Drift av eiendomsskattekontor løses i dag ved kjøp av tjeneste fra Tynset kommune. En eventuell endring av denne løsningen vil gi enheten utfordringer knyttet både til ressurs og kompetanse, det er i budsjett avsatt kr. 200.000 til kjøp av tjeneste til denne oppgaven. Det budsjetteres med en reduksjon på ansvaret med bakgrunn i prognose på pensjon og reduksjon i portoutgifter i tråd med tidligere vedtatt omstillingsvedtak. Det arbeides videre med ytterligere reduksjon på portoutgifter i 2016 ved innføring av Digipost og efaktura.

4.13 Diverse

Nøkkeltall for enheten

Alle beløp er i 1000 kr	2012	2013	Prognose 2014	Forslag 2015
Budsjettramme	24.099	25.994		
Netto utgift til plan, byggesak og geodata	2.082	2.333		
Netto utgift til felles skoleutgifter	4.073	2.595		
Netto utgift til privat barnehage	2.457	2.178		
Netto utgift til brann- og redningsvesen	1.873	1.996		
Netto utgift til Alvdal sokneråd	1.879	1.904		
Netto utgift til kontroll og revisjon	381	374		
Netto utgift til folkevalgt virksomhet	1.763	1.685		

4.14 Interkommunale virksomheter der Alvdal kommune deltar

Alvdal kommune er med i en rekke interkommunale samarbeid. Utviklingen viser at dette har vært viktig for å sikre kompetanse og rekruttering, spesielt innen fagfelt med spesialisert kunnskap eller ettertraktet kompetanse. Det ville vært umulig for kommunen å kunne tilby samme kvalitet på disse tjenestene uten et interkommunalt samarbeid.

Årsbudsjett 2015

Enkelte av virksomhetene er organisert etter lov om interkommunale selskaper (som IKS'er) med egne styre og administrasjon, mens noen er organisert og drives etter vertskommunemodellen.

Her følger en oversikt på samarbeid som involverer Alvdal kommune:

Tiltak	Vertskommune/ Kontor- kommune	Deltakerkommuner	Tjeneste-/ fagområde
Aksjeselskaper			
FIAS A/S	Tolga	Tolga, Os, Røros, Holtålen, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Engerdal, Stor-Elvdal	Renovasjon + konkurranseutsatt næring
MeSkano A/S	Tynset	Rendalen, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga, Os	Varig tilrettelagt arbeid Attføring, kvalifisering
Hedmark fylkesmuseum A/S, avd. Nord Østerdalsmuseet	Tynset	Os, Tolga, Alvdal, Folldal, Rendalen, Tynset	
Interkommunale selskaper (IKS)			
IKT Fjellregionen IKS	Tynset	Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga	IKT drift og utvikling
Revisjon Fjell IKS	Os	Oppdal, Rennebu, Holtålen, Røros, Os, Tolga, Alvdal	Revisjon
Kontrollutvalg Fjell IKS	Os	Oppdal, Rennebu, Holtålen, Røros, Os, Tolga, Alvdal, Folldal	Kontrollutvalg
Midt-Hedmark Brann og redning IKS	Elverum	I regionen: Tolga, Tynset, Alvdal, Rendalen og Folldal	Brann, redning og feiing, samt forebyggende brannvern
Krisesenteret for Nord-Østerdal - ny fra 2011	Lillehammer	Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal	
Samarbeidsordninger			
Nord-Østerdal Musiker	Tolga	Os, Tolga, Tynset, Alvdal	

Årsbudsjett 2015

Teater i Fjellregionen	Tynset	Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen	
Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)-tjeneste, inkl. logoped	Tynset	Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Hedmark FK	
Arbeidsgiverkontroll	Røros	Holtålen, Røros, Os, Tolga, Folldal, Tynset, Alvdal, Rendalen	
Jordmortjeneste	Tynset sjukehus	Fellesavtale Tynset, Alvdal, Tolga, Os, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal	
Legevakt	Tynset	Tynset, Alvdal, Tolga og Folldal	
Innkjøpsamarbeid	Tynset	Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen	
Geodata	Tynset	Alvdal, Røros, Os, Tolga, Tynset, Rendalen, Folldal og NØK	
Skogbrukssjef	Alvdal	Alvdal, Folldal og Tynset	
Skolesamarbeid (TATO)	Tynset	Tolga, Tynset, Alvdal	
Voksenopplæring (samfunnsopplæring)	Tynset	Tynset, Tolga, Alvdal, Folldal	
Enhet for landbruk og miljø	Alvdal	Alvdal, Tynset	
Barnevernssamarbeidet	Tynset	Alvdal, Tynset, Tolga, Folldal og Rendalen	
Enhet for plan, byggesak og geodata	Tynset	Tynset, Alvdal	
Annet avtalebasert samarbeid			
Regionrådet for Fjellregionen	Tynset/Hedmark fylkeskommune	Røros, Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Hedmark fk	Interessepolitisk organ, prosjektutvikling og prosjektvertskap uten delegert myndighet etter § 27 i kommuneloven
Tverrfaglig opplæringskontor i	Tynset/Røros	Røros, Os, Tolga, Tynset, Alvdal,	Administrering av lærlingordningen i

Årsbudsjett 2015

Fjellregionen		Folldal, Rendalen	regionen
Musikk i Hedmark		Os, Tolga, Tynset, Folldal, Alvdal og Rendalen	
IKA Opplandene	Lillehammer	Alvdal, Rendalen, Stor-Elvdal, Tynset, Tolga, Folldal	Arkivdepot organisert etter § 27 i kommuneloven
Samarbeidsavtaler DPS, Tynset		Rendalen, Alvdal, Folldal, Tynset, Tolga og Os	

Alvdal kommune er også deltakere i en del nettverksamarbeid innenfor ulike fagområder. I tillegg er Alvdal kommune medlem av Kommunenes Sentralforbund (KS), Landsammenslutninga for Vasskraftkommuner (LVK) og av Utmarkskommunenes sammenslutning (USS). Vi betaler medlemskontingent til alle tre.

4.15 Tilskudd til lag og foreninger

Ikke alle kommunens utgifter er relatert til tjenesteproduksjon. Kommunen yter direkte tilskudd til enkelte lag, foreninger etc. Her følger en oversikt:

Tallene i budsjett 2015 er rådmannens forslag.

	Budsjett 2015	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Tilskudd til Aukrustsenteret		350.000	
Frivillighetssentralen		90.000	
Teater i Fjellregionen (Hedmark teater)		15.000	
Alvdal Idrettslag		120.000	
Alvdal Vei		950.000	
Trossamfunn		75.000	
17. mai-arrangement		8.000	
Musea i Nord-Østerdal		60.000	
Musikerordning for Hedmark		80.000	
Støtte til politiske partier		40.000	
Drift og vedl.hold Aukrustsenteret		345.000	
Kulturmidler lag og foreninger		70.000	